Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVII., št. 144

Ljubljana, sreda 24. junija 1936

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo.

Montreux

V ponedeljek se je na pobudo Turčije sestala v Montreuxu ob Lemanskem jezeru v Švici konferenca držav, ki so leta 1923. podpisale lozansko konvencijo o dardanelskih morskih ožinah. Konferenca bo razpravljala o spremembi tedaj določenega statuta, ki po mnenju Turčije ne odgovarja več današnjemu stanju v tem predelu sveta in tudi ne splošnemu položaju, kakor se je razvil po nekaterih najnovejših dogodkih, ki so postavili na kocko vprašanje varnosti mnogih držav. V spominu je še ugodni odmev tozadevne turške spomenice z dne 11. aprila t. l., ki je sledila le nekaj dni po samovoljni uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Avstriji. Dočim je mala Avstrija z zakonom z dne 1. aprila t. l. postavila vso mednarodno javnost, zlasti pa podpisnike senžermenskega mirovnega dogovora, enostavno pred izvršeno dejstvo, je reformirana Turčija, ki predstavlja danes pod spretnim vodstvom Kemala Atatürka odločilen faktor v vzhodnem predelu Sredozemlja, ubrala v vprašanju ponovne oborožitve dardanelskih ožin nadvse lojalno pot, ki je v popolnem skladu z lozansko pogodbo samo, z mednarodnimi načeli in duhom mednarodnega sodelovanja.

Turčija je z lozansko pogodbo z dne 24. julija 1923 prevzela težke obveznosti glede tako zvanih »morskih ožin«, to je prehoda iz Sredozemskega v Črno morje skozi Dardanele in Bospor. Čeprav so te ožine njena popolna državna last, podvržena samo njeni suvereniteti, jih vendar ni smela oborožiti in tudi ne razviti nad njimi polne oblasti neodvisne države. Obvezati se je morala, da ostanejo ožine v mirnem in vojnem času odprte za plovbo kakršnihkoli ladij katerekoli države, le s to omejitvijo, da ne sme nobena država poslati v Črno morje večjega brodovja, kakor je največje brodovje katere izmed črnomorskih držav, praktično torej Sovjetske Rusije. Še težja pa je bila omejitev glede zaledja dardanelskih ožin, ki je v pasu 20 km na vsako stran od ožinske obale popolnoma demilitarizirano, tako da Turčija tam ne sme zidati nobene nove trdnjave, niti postaviti nobenega novega topa. V zameno pa je v členu 18 prejela garancijo štirih velesil — Velike Britanije, Francije, Italije in Japonske, ki so skupno z osmimi drugimi državami podpisale lozansko konvencijo, da bodo Turčiji v vsakem primeru nevarnosti, ki bi ji pretila s te razorožene strani, priskočile na pomoč.

Toda Turčija je te omejitve svoje suverenosti nad delom svojega ozemlja sprejela le pod vtisom, ki ga je bilo pred trinajstimi leti še mogoče razumeti, da pomenijo lozanske določbe zares jamstvo miru v predelu sveta, na delikatnem prehodu iz Evrope v Azijo. Ta vtis je bil še posebej potrjen z omenjeno garancijo velesil, do katere je prišlo samo zato, da bi se Turčija zaradi razorožitve svojih ožin, ki je bila diktirana »v interesu miru«, ne čutila manj varne. To pa pomeni, da je osnova lozanske konvencije načelo, da mora biti varnost Turčije navzlic neštetim omejitvam popolnoma zajamčena.

In prav to načelo, ki mu nihče ne more odrekati upravičenosti, je vodilo Turčijo v njenem koraku z dne 11. aprila t. l., s katerim utemeljuje svojo tezo, da ji dardanelski statut z dne 24. julija 1923 v sedanjih spremenjenih razmerah ne more več jamčiti njene varnosti. V svoji noti se turška vlada še posebej sklicuje na napetost, ki je zaradi abesinske afere nastopila prav v tem predelu Sredozemlja, kjer se interesi garancijskih sil na prehodu iz Evrope v Afriko in Azijo močno križajo in kjer je vloga Dardanel v nemali meri podobna vlogi Sueškega prekopa. V takem položaju, ki ga splošna mednarodna napetost in nezupanje v mednarodne obveze še bolj zapletata, je s političnega, ekonomskega in vojnega vidika vprašanje dardanelskih ožin še pridobilo na svojem pomenu. K vsemu temu pa je treba dodati še posebne obveznosti, ki jih ima Turčija do nekaterih drugih držav, in ki bi jih s sedanjimi omejitvami v ožinah ne mogla lojalno izpolnjevati. Zato zahteva Turčija popolno svobodo, da oboroži morske ožine, kakor ji to narekujejo obziri za njeno varnost.

Zdaj se o tej turški zadevi razpravlja v Montreuxu, kjer so se zbrali zastopniki vseh zaintersiranih držav razen Italije, ki do ukinitve sankcij načelno odklanja udeležbo na vseh mednarodnih konferencah. Ker pa so spričo vloge, ki pripada Italiji v Sredozemlju, definitivni sklepi o dardanelskem vprašanju otežkočeni, če ne celo onemogočeni, ni verjetno, da bi že na sedanji konferenci prišlo do definitivnih zaključkov v smislu turških zahtev; zato ni izključeno, da se bodo posvetovanja odgodila do jeseni, ko bi se utegnila situacija glede odnošajev med Italijo in velesilami že bolj razčistiti.

Starhemberg v Benetkah

Benetke, 23. junija o. Bivši avstrijski zvezni podkancelar knez Starhemberg je davi prispel v Benetke, kjer namerava ostati več dni in napraviti v razna severno-italijanska mesta kratke izlete.

ZUNANJA POLITIKA REŽIMA LJUDSKE FRONTE V FRANCIJI

Včeraj je bila v francoskem parlamentu prečitana deklaracija Blumove vlade, ki pojasnjuje stališče novega režima do vseh važnih zunanjepolitičnih problemov.

Pariz, 23. junija. w. Z napetostjo pričakovano izjavo o zunanji politiki vlade Ljudske fronte je popoldne prečital v poslanski zbornici zunanji minister **Delbos**, v senatu pa ministrski predsednik **Leon Blum**.

V uvodu naglaša vlada, da bo na mednarodnem polju, kakor tudi na vseh ostalih področjih vodila politiko odkritosrčnosti. Vlada bi se pregrešila zoper mandat, ki ga je dobila od volilcev, če bi v naprej ne poudarjala svoje odločne volje za mir. Komaj potrebno je naglašati, da poziva pri izvrševanju svojih nalog k podpori vso Francijo in ves parlament ne glede na stranke. Mir, ki ga hoče vlada braniti, ni pogojen mir, ki naj bi bil odvisen od političnih sorodstev in nasprotstev. Zato proglaša francoska vlada glasno svojo

zvestobo do DN

Preizkušnje, ki jih sedaj doživlja DN, bodo francosko vlado samo okrepile v sklepu, da je treba to ustanovo ojačiti z uspešno organizacijo kolektivne varnosti. Organizacija je odvisna od dveh pogojev, in sicer od spoštovanja zakona in mednarodnih pogodb ter od obnove medsebojnega zaupanja, ki je bilo omajano zaradi preštevilnih zlih razočaranj in bojazni.

Vladna izjava prehaja nato na

sankcije proti Italiji

Francija se je pridružila sankcijam, čeprav jo veže z italijansko vlado prijateljstvo; tradicija Francije je pač, da je stalno izpolnjevala svoje obveznosti. DN je soglasno ugotovilo dejstvo napada. Francija zaradi tega ni mogla grešiti zoper zvestobo, ki jo dolguje ženevski pogodbi. Gotovo po porazu Abesinije ne bo nihče pričakoval od Francije, da bi obremenjevala poraženega in prikrila svoja čustva, kakor pa stoje stvari danes, bi bila obranitev sankcij samo večja kretnja brez pravega učinka. Ali bi imelo smisel uveljavljati za vedno ukrepe, katerih značaj je ovržen že s samim dejstvom, da v bodoče ne bi imeli nobenega določenega cilja več? V teh okoliščinah je vlada pretekli teden objavila svojo namero, pri čemer je bila gotova, da postopa v soglasju z vsemi prijateljskimi narodi. Ukinitev sankcij spremljajo še drugi problemi, za katerih rešitev so potrebna pogajanja, ki morajo privesti do okrepitve miru.

Nato prehaja vladna izjava na

vprašanje kolektivne varnosti

Mir se da konsolidirati samo z ojačenjem varnosti posameznih narodov. Francoska vlada ne verjame, da bi bilo umestno v sedanjih okoliščinah predlagati preobširne in preširokogrudne načrte. Celotna reforma pakta DN tudi ni upravičena, posebno, če se pomisli, da neuspehov niso bile krive toliko določbe pakta, kolikor predvsem zmote in slabi ukrepi pri izvrševanju. Ta reforma bi se razen tega — kakor je duševno razpoloženje na svetu sedaj, — bržkone izvedla na črti najmanjšega odpora. Francoska vlada tudi ni zato, da bi se začela brezkončna procedura izboljševanja, temveč smatra da bi bila primernejša besedila, ki bi takoj prinesla natančne in uspešne popravke z upoštevanjem naukov iz preteklosti. Če se je mehanizem kolektivne varnosti pokazal za pomanjkljiv, ni bila to posledica napak pakta, temveč je bil razlog ta, ker se je pakt uporabljal nepopolno. Da bi določbe čl. 16 postale v bodoče učinkovite bi bilo idealno, če bi se vse države članice DN obvezale, da bi v vseh okoliščinah uveljavile nasilna sredstva proti napadalcu; toda trenutno bi bilo brezsmiselno upati v tem primeru na podporo narodov, ki v sporu ne bi bili neposredno prizadeti. Zaradi tega se mora vprašanje kolektivne varnosti obravnavati z dveh vidikov. Najprej bi morala skupina držav bodisi po določenem zemljepisnem položaju ali zaradi drugih interesnih skupnosti, odločiti, da bo vse svoje sile zastavila proti napadalcu, nato pa bi morala vsaka kolektiviteta DN obvezno uvesti gospodarske in finančne sankcije. Te

regionalne pogodbe o medsebojni pomoči

za ohranitev miru bi ne vsebovale nobene grožnje proti ostalim; one ne bi smele vsebovati zvez po zgledu prejšnjih časov, temveč bi morale biti dostopne vsem, njihovo uveljavljenje pa bi moralo vedno biti odvisno od odločitve DN.

Način, kako se v Ženevi tolmačijo v paktu zasidrana načela soglasnosti, onemogoča dosego ciljev po čl. 11 pakta DN. Saj je v nasprotju z zdravim človeškim razumom, da lahko država, ki je s svojim postopkom ogrozila mir, s svojim glasom ustavi akcijo celote. Sedaj je treba rešiti najnujnejše zadeve, ob trenutku pa, ko se bo za vso Evropo povečalo čustvo nesigurnosti, bo treba med vsemi narodi zopet oživiti dobro voljo in tako zelo omajano zaupanje v kolektivni sistem.

V teku prihodnjih mesecev bo torej treba pospešiti pogajanja o regionalnih pogodbah in se vlada ne bo ustrašila nobenih prizadevanj v tej smeri. Vzroki, ki priporočajo

zaključitev pakta med podunavskimi državami

ostanejo bolj kakor kdaj prej v veljavi. Ta pakt, ki ne bo naperjen proti nobeni teh držav, bo odprt vsem srednje-evropskim državam. Francija sama ima zanj zaradi prijateljskih odnošajev do Male antante mnogo interesov, nič manj pa ni potrebno, da se

združijo tudi vse sredozemske države

od Španije do Balkanske zveze s posebno pogodbo, ki jim bo jamčila, da se na morju, čegar obalno prebivalstvo veže skupna civilizacija, ne bo ustvarila nobena hegemonija.

Glede zapadne Evrope

želi Francija, da bi se lahko zanjo sklenila pogodba, ki bi zaključila s 27. marcem t. l. začeto krizo, toda zaključitev te pogodbe ni odvisna samo od Francije. Med tem je

lokarnska pogodba,

kakor so priznali dne 19. marca v Londonu zastopniki Belgije, Francije, Anglije in Italije, ostala z vsemi obveznostmi in garancijami za obrambo Francije in Belgije še dalje v veljavi.

Francoska vlada je prepričana, da Italija ne bo odpovedala sodelovanja pri reševanju teh nalog. V prizadevanju za obnovo kolektivne varnosti francoska vlada ne dvomi tudi o popolni podpori Anglije, onstran Atlantskega oceana pa računa Francija na prijateljska čustva Amerike. Nadalje je francoska vlada prepričana o krepkem sodelovanju svoje prijateljice Sovjetske unije, s katero je združena s pogodbo o medsebojni pomoči, ki je odprta vsem in jo je diktirala samo želja po miru. Francosko-poljsko prijateljstvo bo dobilo v kratkem za najboljše sodelovanje dveh solidarnih narodov novo posvetitev. Z Belgijo, Rumunijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo goji Francija tesne vezi prav tako po pogodbah, kakor tudi po idejah in srcih. Končno računa francoska vlada v prizadevanju, da bi izvršila postavljene naloge tudi na Balkansko zvezo, na špansko demokracijo in na vse narode, ki so od Portugalske preko Nizozemske do skandinavskih držav dali DN toliko dokazov svoje zvestobe.

Vladna izjava se bavi nato

z odnošaji Francije do Nemčije

Stranke, ki so danes združene v vladi Ljudske fronte, so se vedno borile za francosko-nemški sporazum. Jaures je z življenjem plačal svoje strastno delo za mirno sožitje z Nemčijo in tudi Briand je moral spoznati klevete in žalitve, ker je imel trdno voljo, da bi Ren Nemčijo in Francijo družil, ne pa razdvajal. Francija je pozdravila pogodbo, ki jo je sklenil Herriot in je pozneje omogočila Locarno. Francija je odločena nadaljevati to akcijo za varnost in čast obeh držav. Državni kancelar Hitler je ponovno poděrtal svojo voljo, da je pripravljen sporazumeti se s Francijo. Francija ne misli dvomiti o njegovih besedah kot bivšega vojnega udeleženca, ki je štiri leta dolgo sam spoznaval bedo strelskih jarkov. Kakor je Francija odkritosrčno pripravljena za sporazum, pa vendar ne more pozabiti naukov po izkušnjah in dejstvih.

Vladna izjava obravnava nato podrobno

vprašanje zopetne oborožitve Nemčije

odpoved vojaških klavzul v versajski mirovni pogodbi in zopetno zasedbo Porenja, kršitev lokarnske pogodbe in slednjič odklonitev predlogov lokarnskih sil z dne 11. marca. Dne 24. marca je Nemčija nato predložila svoje predloge in odklonila pogodbeni sistem, ki naj bi temeljil na medsebojni pomoči v odnošajih med Nemčijo in njenimi sosedi. Dne 10. aprila so lokarnske sile v želji, da bi izčrpale vse možnosti za sporazum, pozvale angleško vlado, naj razčisti nekatere točke nemške spomenice. Temu namenu so služila dne 6. maja v Berlinu izročena angleška vprašanja, na katera pa Nemčija še ni odgovorila. Francija bo v vsakem primeru proučila nemške predloge z odkritosrčno željo, da bi našla v njih podlago za sporazum. Toda ta sporazum se bo dal doseči le tedaj, če ustreže načleom nedeljivega miru, ki ne vsebuje obenem ogražanja ostalih. Od razvoja francosko-nemških odnošajev j zelo odvisen uspeh prizadevanj za mednarodno razorožitev, ki pa je zopet podrejena jamstvom kolektivne varnosti.

Vlada se čuti dolžno, ne da bi kdaj zanemarila potrebo državne obrambe, pridobiti

vse narode za razorožitev

V ta namen bo najprej predlagala mednarodno komisijo, ki naj bi stalno zasedala z Ženevi in preventivno nadzirala izdelovanje novega materijala. Vlada se bo popolnoma lojalno priključila vsem pokretom, ki bi bili soglasno sprejeti, da se nadzira, omeji in prepreči oborožitev.

Na skupno pobudo angleške in francoske vlade je od februarja 1935. med zapadnimi silami v obravnavi vprašanje pogodbe

o medsebojni letalski pomoči,

ki bi jo bilo treba izpopolniti še s pogodbo o omejitvi oboroževanja v zraku. Kljub vsem prizadevanjem ta pogajanja doslej še niso imela uspeha. Odgovor Nemčije na vprašanja o tem se še pričakuje. Francija je pripravljena skleniti vsako pogodbo o omejitvi oboroževanja v zraku, bodisi pogodbo, ki bi veljala za ves svet ali pa vsaj za vse evropske države.

Da bi mogla sestaviti bilanco splošnega gospodarskega položaja in potreb narodov ter ukrepov

za oživljenje gospodarskih odnošajev

bo francoska vlada predlagala sklicanje študijske komisije za evropsko unijo, ki jo je ustanovil Aristide Briand. V tej komisiji so zastopane vse evropske države ne glede na to, ali so članice DN ali ne. Nemčija se torej lahko udeleži dela v tej komisiji in predloži svoje predloge, kakor je to prej delala Sovjetska unija, ko še ni bila včlanjena v DN

Ob koncu poudarja vladna izjava, da Francija ne bo izvedla nobenih prenagljenih razorožitvenih ukrepov, dokler se ne bo ustavilo narzlično oboroževanje na svetu. Dokler mednarodni mehanizem ne bo podal dokazov uspešnega napredka, je dolžnost Francije do same sebe in njenih prijateljev, da ostane taka, da bo mogla biti strah za vse napadalce. Francoska vlada poziva pri tem vse narode in vse vlade, ki so udane miru, k mednarodnemu sodelovanju.

Uspeh Turčije zagotovljen

Turški zahtevi po ukinitvi vojaških klavzul lausannske pogodbe so v splošnem naklonjene vse prizadete države

Montreux, 23. junija. d. Na včerajšnji otvoritveni seji dardanelske konference so po govoru zunanjega ministra Ruždija Arasa izrazili zastopniki balkanskih držav svoj načelni pristanek na izpremembo klavzul lausaunske pogodbe. Delegati Rumunije, Bolgarije, Grčije in Jugoslavije so poudarili, da vodijo Turčijo sicer razlogi varnosti in strategije, da pa upošteva pri tem trgovske interese obalnih držav.

Rumunski zunanji minister **Titulescu** je izjavil, da so morske ožine, če so srce Turčije, za Rumunijo pljuča. Moglo bi se sicer reči, da predstavlja turško postopanje nevaren precedenčni primer, treba pa je pomisliti, da ne gre pri tem za nobeno teritorialno revizijo. Razen tega Turčija ni bila prva, ki je zahtevala revizijo mirovne pogodbe, ker so jo izvedle razne reparacijske konference.

Bolgarski delegat **Nikolajev** je izjavih, da se Bolgarija nahaja zaradi razorožitvenih klavzul v neuillski mirovni pogodbi v mnogo bolj nepovoljnem položaju kakor Turčija, ker je razen tega odrezana tudi od dostopa do svobodnega morja. Zato pozdravlja s simpatijo turške zahteve.

Angleški delegat lord **Stanhope** je opozoril, da je bilo v času zaključitve lausannske pogodbe zaupanje v splošno razorožitev in Društvo narodov še zelo močno, dogodki zadnjega časa pa so pokazali, da posluje kolektivna varnost zelo počasi. Zato gre Turčiji posebna zahvala, ker ni postopala enostransko. Poudaril je, da želi angleška vlada konferenci popoln uspeh.

V imenu Francije se je pridružil njen delegat **Paul-Boncour** splošnemu priznanju za turško postopanje, kateremu nasproti je postavil kot primer metodo »enostranskega in brutalnega zatajevanja prevzetih obveznosti.«

Litvinov je opozoril na neposredni interes Sovjetske unije v vprašanju morskih ožin. Pri tem je poudaril, da je bila l. 1923., ko je bila sklenjena lausannska pogodba še zelo močna pacifistična iluzija, da je bila svetovna vojna poslednja vojna, medtem pa so se narodnostna nasprotja poostrila. Vojna se v mnogih državah povsem odkrito ter nekaznovano proglaša kot dovoljeno sredstvo mednarodne politike. Mnoge države grade vso svojo zunanjo politiko na pogodbenih kršitvah. Zato je povsem umevno, čemu še države skrbe za svojo varnost.

Japonski delegat poslanik **Sato** je izjavil, da priznava njegova vlada potrebo izpremembe lausannske pogodbe in da načelno pristaja na turške predloge, ker pa Japonska ni več članica Društva narodov, vsekakor ne more sodelovati v enaki obliki.

Na predlog rumunskega zunanjega ministra Titulesca so bili nato izvoljeni avstralski delegat **Bruce** za predsednika, grški delegat **Politis** za podpredsednika in zastopnik razorožitvenega oddelka v tajništvu Društva narodov **Aghnides** za glavnega tajnika konference.

Potek včerajšnje seje

Dardanelska konferenca je danes nadaljevala svoje delo. Danes je bila načelna razprava o turškem predlogu glede izprememb lausanske mirovne pogodbe, v kolikor se nanaša na dardanelske morske ožine. Na predlog angleškega delegata lorda Stanhopea so bili novinarji izključeni, čeravno seja ni bila proglašena za tajno. Iz tega sklepajo, da je kljub simpatičnemu sprejemu turške zahteve, računati z velikimi težkočami, predno bo dosežen sporazum.

V razpravi so skoro vsi govorniki navajali razne načelne pridržke glede modalitet in pogojev, pod katerimi naj konferenca ugodi zahtevi Turčije.

Angleški delegat lord Stanhoppe se je v načelu izrekel za ponovno ureditev Dardanel, vendar pod pogojem, da ostane sedanji režim v veljavi vse tako dolgo, dokler se ne doseže splošen sporazum. Govoreč o predlogih Turčije, je predlagal razne izpremembe posameznih členov turškega načrta. Japonski delegat **Sate** je izjavil, da v načelu pristane na turške zahteve, vendar pa mora počakati navodila svoje vlade, predno se definitivno izjavi o posameznih točkah predloga turške vlade.

Ruski delegat **Litvinov** je zahteval, da se mora upoštevati posebni značaj Črnega morja in interesi držav ob njegovih obalah. Rusija vsekakor zahteva svoboden prehod ruskih vojnih ladij v Sredozemsko morje, dočim stavi za prehod tujih ladij v Črno morje razne pridržke.

Francoski delegat **Paul-Boncour** je turški načrt sprejel za osnovo razprave ter pri tem podprl zahteve Litvinova, da se točno določi svoboden prehod vojnih ladij skozi dardanelske morske ožine

Rumunski delegat **Titulescu** je najavil razne pridržke glede na stališče Rusije in verjetno je, da bo ruske zahteve pobijala tudi Italija. Glede na ugovore je Litvinov naglasil, da se mora na vsak način zagotoviti svoboden prehod onim vojnim ladjam, ki bodo operirale po nalogu Društva narodov.

Zastopnika **Jugoslavije** in **Grčije** sta sprejela turški predlog za osnovo pogajanj, najavila pa sta razne interesom svojih držav odgovarjajoče pridržke.

Bolgarski delegat je opozarjal nato, da se mora tudi v novi pogodbi zagotoviti varnost Bolgarije, ki je razorožena in katere trgovinski interesi so neločljivo povezani z režimom dardanelske morske ožine.

Končno je bil izvoljen poseben odbor, ki bo proučil turške predloge v podrobnostih ter podal svoje poročilo na prihodnji seji, ki bo 25. t. m. Že pred sejo je italijanski delegat pri Društvu narodov Scotta obvestil turškega zunanjega ministra Ruždi Arasa, da bo Italija aktivno sodelovala na konferenci šele po oficielni ukinitvi sankcij s strani Društva narodov.

Huda železniška nesreča v Španiji

Madrid, 23. junija g. V bližini Ponferada se je pripetila danes popoldne huda nesreča. V nekem predoru sta trčila osebni in tovorni vlak. Več vagonov osebnega vlaka je popolnoma razbitih. Dosedaj so potegnili izpod ruševin 20 mrtvih in okrog 60 ranjenih. Mislijo pa, da se bo število žrtev še znatno povišalo Druga železniška nesreča se je pripetila na kolodvoru v Rosiu, kjer je trčil izletniški vlak v tovorno kompozicijo. Osem potnikov je bilo hudo ranjenih, 20 pa lažje. Dva ranjenca se v bolnici borita s smrtjo.

Zakaj zavlačuje Nemčija svoj odgovor

Gre za uslugo Italiji, ki je prej na tihem podpirala nemška stremljenja

Pariz, 23. junija. o. V zvezi s poročili angleških listov, da Nemčija še ne misli tako kmalu odgovoriti na vprašanja angleške vlade ter da bo nemški odgovor v ostalem docela negativen, poroča današnji »Oeuvre«, da zavlačuje Nemčija odgovor na ljubo Italiji. Mussolini je ponovno pozval Hitlerja, naj počaka s svojim odgovorom, da bi na ta način prisilil Francijo in Anglijo, da zavzameta svoje stališče prej, preden bo znano stališče Nemčije v posameznih vprašanjih. Italija upa, da bosta Anglija in Francija napram njej bolj popustljivi zaradi bojazni, da bi v nasprotnem primeru sklenili Nemčija in Italija zvezo.

Kaj pravijo Italijani

Rim, 23. junija. o. »Giornale d' Italia« se bavi v svojem današnjem uvodniku z nemškim odgovorom na znana angleška vprašanja v zvezi s pogajanji, ki bi se morala že davno začeti zaradi prekršitve lokarnske pogodbe. List zatrjuje, da Nemčija še noče odgovoriti, ker smatra, da je sodelovanje Italije nujno potrebno za obnove lokarnskega pakta in duha, Italija pa ne more sodelovati s sankcijskimi državami, dokler sankcije niso ukinjene. Organizacije miru v Evropi si ni mogoče zamisliti brez italijanskega sodelovanja. Italija je zadnja leta stalno odklanjala sleherno razpravo o vprašanjih, ki se tičejo ureditve političnega položaja v Evropi in je pri tem zahtevala, da se za ta pogajanja pridobi tudi Nemčija, ker je njeno aktivno sodelovanje že samo po sebi eden izmed bistvenih pogojev za uspeh vsake take akcije. List pozdravlja sedanje obotavljanje Nemčije in meni, da se je Nemčija s tem revanžirala Italiji za njeno lojalno zadržanje napram njej.

Reorganizacija francoske vojske

Pariz, 23. junija. o. »Matin« poroča, da je v vojnem ministrstvu izdelan načrt za popolno reorganizacijo francoske vojske za ojačenje varnosti na vzhodni meji. V ta namen bodo povečane vse garnizije vzdolž meje. Osnovanih bo več novih polkov in obnovljeni bodo tudi vsi polki, ki so bili razpuščeni po vojni, ko je bila na dnevnem redu razorožitev. Tudi iz Maroka bo premeščenih več polkov na vzhodno francosko mejo.

Hitlerjevske demonstracije v Gradcu

Gradec, 23. junija. r. Danes je bil v Gradcu prirejen tako zvani štajerski ljudski dan. Organizirane so bile velike svečanosti, pri katerih so sodelovale vse organizacije patriotske fronte, vojska in tudi vsa šolska mladina. Prireditev je imela docela značaj monarhistične manifestacije. Središče vse slavnosti je bil habsburški nadvojvoda Johann. Pred njegovim spomenikom na Glavnem trgu je bil okrog 18. položen venec. Pri tej priliki je imel deželni glavar govor, v katerem je proslavil Habsburžane in docela javno namigaval na potrebo povratka Habsburžanov na avstrijski prestol. Svečanost se je imela zaključiti z avstrijsko državno himno. To priliko pa so izkoristili hitlerjevci, ki so priredili značilno demonstracijo, ki je na mah pretvorila monarhistične manifestacije v manifestacije za narodni socializem. Namesto avstrijske himne, ki jo je svirala godba, so začele množice peti znano nemško himno »Deutschland, Deutschland über alles«, takoj nato pa je zadonela po trgu iz nekega skritega zvočnika znana hitlerjevska himna »Horst Wessel Lied«. Nastala je velika zmešnjava. Od vseh strani so zadoneli klici »Heil Hitler« in razvile so se bučne demonstracije proti sedanjemu klerikalnemu režimu. Splošno se je opazilo, da so pri demonstracijah sodelovali tudi heimwehrovci. Policija je imela obilo posla, preden je demonstrante razgnala, skriti zvočnik pa je do pozno zvečer neprestano tako glasno prenašal z gramofonske plošče hitlerjevsko himno, da jo je bilo slišati daleč po mestu. Šele okrog 21. je policija za nekim dimnikom nameščeni zvočnik odkrila in odstranila. V zvezi s temi demonstracijami je bilo aretiranih nad 60 ljudi, pri spopadih s policijo pa je bilo ranjenih okrog 20 oseb, ki so jih morali prepeljati v bolnico.

Nj. Vel. kralj je z odliko dovršil tretji razred realne gimnazije

Beograd, 23. junija. AA. Danes ob 11.30 se je vršila v kraljevem dvoru na Dedinju intimna svečanost, na kateri so sporočili uspeh Nj. Vel. kralja v zadnjem šolskem letu.

Svečanosti so prisostvovali Nj. Vel. kralj, kraljica Marija, knez namestnik, kneginja Olga, kraljev namestnik dr. Stanković, guverner Nj. Vel. kralja Jeremija Živanović s profesorji, dvorne gospe in člani kraljeve civilne in vojaške hiše.

Guverner je sporočil sklep razrednega sveta, ki ugotavlja, da je **Nj. Vel. kralj končal z letošnjim šolskim letom tretji razred gimnazije z odličnim uspehom in odličnim vedenjem in da je bil nagrajen z izbranimi knjigami.**

Nato je guverner pozdravil visokega učenca s toplim govorom, mu čestital k uspehu v imenu vzgojiteljev in poudarjal pomen dela, ki ga še čaka in na katerega se tako neumorno pripravlja.

Velike počitnice bodo trajale do 14. septembra t. l. Kralj jih bo preživel v rodbinskem krogu.

Knez namestnik z rodbino na Bledu

Beograd, 23. junija AA. Nj. Vis. knez namestnik in kneginja Olga, kneževič Nikolaj in princesa Elizabeta so se nocoj ob 19. odpeljali na Bled. Pri razstanku na topčiderski postaji so bili prisotni kraljevski namestnik dr. Radenko Stanković, notranji minister dr. Anton Korošec, vojni minister general Ljubomir Marić, poveljnik kraljeve garde general Aleksander Stanković, dvorne dame in člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja.

Minister Behmen v Turčiji

Carigrad, 23. junija. AA. Snoči je odpotoval iz Carigrada v Beograd minister Behmen z gospo. V Turčiji se je mudil tri tedne. Na postajo so ministra spremili zastopniki turških oblastev, jugoslovenski generalni konzul Vukotić z osebjem konzulata, člani jugoslovenske kolonije itd. Razstanek z dr. Behmenom je bil zelo prisrčen. Za svojega bivanja v Turčiji je minister doživel posebno pozornost tako s strani oblastev, kakor pri prebivalstvu.

Načrt uredbe o kmetijskih zbornicah

Beograd, 23. junija. p. Posebna komisija pri kmetijskem ministrstvu je sestavila načrt uredbe o kmetijskih zbornicah. V bližnjih dneh bo načrt poslan raznim kmetijskim organizacijam in ustanovam v proučitev.

Mednarodni kongres za radiofonijo

Beograd, 23. junija. o. V Lausanni bo od 22. t. m. do 1. julija kongres mednarodne unije za radiofonijo. Kot zastopnik naših radijskih oddajnih postaj se bo kongresa udeležil upokojeni armijski general Danilo Kalafatović, ravnatelj delniške družbe Radio v Beogradu.

Kontrola zunanje trgovine v Grčiji

Atene, 23. junija o. Vlada je na svoji današnji seji sklenila uvesti kontrolo nad zunanjo trgovino. V to svrho bo osnovan poseben zavod, ki bo vodil vso zunanjo trgovino. Grčija se je odločila za ta korak, ker je tudi večina drugih držav že uvedla kontrolo uvoza in izvoza, s čimer so prizadeti uravnavala po svojem izvozu in bodo imele tudi grški interesi. Grčija bo svoj uvoz prednost države, ki kupujejo v Grčiji. V svrho pospeševanja zunanje trgovine bodo v kratkem imenovani pri najvažnejših poslaništvih v inozemstvu trgovinski atašeji.

Gospodarska posvetovanja Male antante

Praga, 23. junija, g. O konferenci gospodarskih strokovnjakov Male antante je bil danes izdan naslednji komunike:

Včeraj so bila posvetovanja gospodarskih strokovnjakov Male antante končana. Cilj konference je bil sporazum o sodelovanju v srednji Evropi in o pogojih za to sodelovanje. V vseh vprašanjih je bil dosežen popoln sporazum. Gospodarski strokovnjaki držav Male antante priporočajo svojim vladam, naj se čim prej ustanovi posebna trgovinska centrala, ki bo imela nalogo delati za poglobitev medsebojnih gospodarskih stikov in za razširjenje obsega medsebojne izmenjave blaga.

Ruske priprave na Vzhodnem morju

Pariz, 23. junija. o. Francoski krogi živahno komentirajo pogajanja, ki so se vršila pred kratkim v Moskvi med šefi generalnih štabov Litve, Estonske in Letonske ter Rusije. Glede na stremljenje Rusije, da si ojači svoje pomorske sile, sodijo splošno, da so na konferenci govorili predvsem o vzajemni pomoči omenjenih štirih držav na morju. Ruska vojna mornarica naj bi v primeru potrebe razpolagala z lukami omenjenih držav.

Bodijeva tihotapska afera

Beograd, 23. junija. p. Preiskava proti sokrivcem v aferi dr. Bodija je prišla v zaključno fazo. Tudi carinske oblasti so malone zaključile svoje delo. Danes so izpustili iz zapora Ivana Nečajeva, dr. Gustava Löwa in Stanjela. Ivan Nečajev je pod policijskim nadzorstvom. Danes je preiskovalni organ carinskih oblasti izčrpno poročal o vsem, kar je počel, in o svojih zvezah s španskim poslanikom grofom Torihosom, o katerem pa je dejal, da ga osebno niti ne pozna in da od njega ni dobil nikakega naloga za nakup vtihotapljenega blaga. Preiskovalni organ carinskih oblasti g. Gelović je novinarjem izjavil, da se bo preiskava energično nadaljevala, da se čim prej točno ugotovijo fiskalni efekti vseh zapletenih tihotapskih afer dr. Bodija. Jutri bodo zaslišani Ilija Novaković in drugi sokrivci.

Iz vojaške službe

Beograd, 23 junija. p. Današnji »Vojni list« objavlja nov razpored v vojski in mornarici. Med drugimi je bil dodeljen vojni delegaciji pri ljubljanski železniški direkciji artiljerijski poročnik Maks Kosovinc.

Beležke

Priprave za ukaz o premestitvah učiteljstva

Zagrebški in beograjski listi poročajo, očividno iz krogov prosvetnega ministrstva, da se že sedaj vrše živahne priprave za veliki ukaz o premestitvah učiteljstva, ki se izda vsako leto ob pričetku novega šolskega leta. Predvsem zatrjujejo poročila ,da bodo premestitve letos izvršene pravočasno, to je v dobi počitnic, tako da bodo v začetku šolskega leta vsa mesta oddana in vsi učitelji na svojih šolah. Kakor znano, je to že stara zahteva učiteljstva, ki sploh stoji na stališču, naj se vse premestitve, razen v res nujnih primerih izvršujejo vedno le v dobi velikih počitnic.

Dalje zatrjujejo poročila listov, da se bodo pri novih premestitvah odnosno namestitvah upoštevali predvsem naslednji razlogi: mož in žena, ako sta oba učitelja, naj poučujeta na isti šoli: učitelji, ki imajo otroke za srednje ali visoke šole, naj po možnosti pridejo v kraje, kjer jim bo šolanje otrok omogočeno s čim manjšimi stroški: bolehni učitelji in učiteljice naj se namestijo v pokrajinah, ki so najugodnejše za njihovo zdravje; neoženjeni učitelji in neomožene učiteljice v visokošolskih mestih naj narede prostor učiteljem z doraščajočimi otroki. Nadštevilni učitelji bodo s šol, kjer niso potrebni premeščeni na šole, ki imajo premalo učiteljskih moči.

Zopetno izhajanje „Štampe“

Zabeležili smo pred tedni, da bo v kratkem zopet začel izhajati dnevnik »Štampa«, ki je že nekaj mesecev izhajal za časa Jevtićeve vlade, a je prenehal kmalu po spremembi režima. V zvezi z vestjo o zopetnem izhajanju tega lista se je govorilo in pisalo, da stoji v ozadju nove akcije bivši minister g. Boža Maksimović. Sklepali so to iz tega, da je bilo v upravni odbor družbe, ki bo list izdajala, izvoljeno tudi nekaj gospodov, ki veljajo za Maksimovićeve pristaše. Zdaj pa poročajo beograjski listi, da g. Maksimović nima s »Štampo« nobene zveze. Obenem namigujejo, da bodo za listom stali zopet gg. Jevtić in njegovi politični prijatelji. Kako je prav za prav z zadevo, se bo pokazalo šele, ko bo začela »Štampa« res izhajati in se bo videla njena politična barva.

Dr. Maček o nalogah „Gospodarske sloge“

V zadnji številki lista »Gospodarska sloga« je priobčil dr. Vladko Maček o akciji istoimenske organizacije članek, v katerem izvaja med drugim:

»Kadar se govori o težkih gospodarskih prilikah hrvatskega kmeta, se često omenja, da je bil kmet gospodarsko močnejši, ko je še živel v svojih starih rodbinskih zadrugah. Ni dvoma, da je to resnica... Nedvomno pa je tudi, da se ono »kak je negda bilo« ne more več obnoviti. Toda lahko se v drugi obliki vsaj deloma doseže, da se kmečki narod kar najbolj osvobodi odvisnosti od današnjega načina kapitalistične produkcije. Isto svrho, ki so jo dosezale stare rodbinske zadruge, lahko doseže hrvatsko kmečko ljudstvo tako, da se v celoti organizira z glavnim namenom, da se posamezni kraji medsebojno popolnjujejo. Kraji, ki imajo odveč žita, naj tega viška ne producirajo za razne spekulante, marveč za ljudstvo onih krajev, ki imajo premalo žita ali pa ga sploh nimajo, imajo pa zato vino, volno, tobak ali kaj drugega, česar pa zopet prvi nimajo. Ako se v to sodelovanje še uvrste obrtniki in delavci, ki proizvajajo ono robo, ki jo potrebuje kmet, bosta kmet in delavec in dosledno tudi vsi ostali, ki so kmečkemu ljudstvu potrebni, postali neodvisni od cen takozvanih, večinoma umetno narejenih svetovnih tržišč. Takrat ne bo v hrvatskem kmečkem ljudstvu krize. Po mojem mišljenju je, najvažnejša naloga »Gospodarske sloge«.

Mačkovci proti komunizmu

Beograjsko »Vreme« poroča iz Zagreba, da je bila v nedeljo popoldne skupščina bivše HSS v Makuševu pri Zagrebu. Glavni govornik je bil dr. Žiga Scholl, ki je ostro napadel komunizem in komuniste ter poudaril, da med interesi hrvatskega seljaštva in hrvatskega meščanstva ni bistvenih nasprotij. Hrvatsko kmetsko ljudstvo bo znalo očuvati svojo hrvatsko kulturo in bo pokazalo svetu, da zna ustvariti stanje, v katerem bo kmet spoštovan srečen in zadovoljen.

Dr. Dragoljub Jovanović v Južni Srbiji

Kakor poročajo beograjski listi, se nahaja vodja levičarskega krila bivše zemljoradniške stranke dr. Dragoljub Jovanović v Južni Srbiji. Spremlja ga bivši polkovnik g. Milan Pribićević, ki živi zdaj na Kosovem polju in se je v politiki pridružil zemljoradnikom. V ponedeljek sta imela v Prilepu sestanek s pristaši združene opozicije.

Polovična voznina za obiralce hmelja

Beograd, 23. junija. e. Hmeljarsko društvo v Žalcu je, kakor vsako leto, tudi letos vložilo prošnjo na generalno direkcijo državnih železnic za polovično voznino za obiralce hmelja in sicer za čas od 1. avgusta do 30. septembra t. l. Narodni poslanec celjskega sreza g. Ivan Prekoršek je tozadevno prošnjo Hmeljarskega društva dne 15. maja osebno predložil generalni direkciji, kjer je tako s strani generalnega direktorja, kakor tudi njegovega pomočnika dobil zagotovilo, da se bo zadeva ugodno obravnavala. Komercialni oddelek generalne direkcije je 9. junija t. l. izdelal predlog za odobritev polovične vožnje, katerega je nato 10. junija pod številko 60.973 prometni minister odobril s svojim podpisom. O tej odobritvi polovične vožnje, ki je šla normalnim službenim potom, je nar. posl. Ivan Prekoršek dne 14. junija že obvestil Hmeljarsko društvo. Razpis, s katerim se ljubljanska železniška direkcija obvešča o odobritvi, je bil izdan dne 22. junija pod številko 62.356.

Eden pri negušu

Abesinski cesar bo kljub nasprotnim nasvetom odpotoval v Švico, da brani abesinsko stvar

London, 23. junija o. Davi se je vrnil s Škotskega, kjer je bil gost nekega angleškega velikaša, abesinski cesar Haile Selasi. Takoj po povratku ga je posetil zunanji minister Eden, ki je imel z njim dolg razgovor. Kakor se je izvedelo, sta razpravljala predvsem v neguševem odhodu v Švico. Eden je negušu pojasnil sedanje stanje italijansko-abesinskega spora v zvezi z nameravano ukinitvijo sankcij in pričakovanimi sklepi sveta in skupščine Društva narodov. Naglasil je potrebo, da ostane neguš tudi za svojega bivanja v Švici rezerviran kakor doslej in prepusti Angliji skrb za ureditev abesinskega vprašanja in usodo Abesinije. Poizkušal je tudi pregovoriti neguša, da bi opustil potovanje v Švico in ostal v Londonu, toda v tem pogledu ni uspel. Neguš bo na vsak način odpotoval jutri v Švico, da bi bil čim bližje Ženevi. Trdno je odločen, da odide osebno v Ženevo in brani interese Abesinije, če bi se pokazalo, da se Društvo narodov znova obotavlja ter misli prepustiti Abesinijo negotovi usodi.

Položaj v Abesiniji

London, 23. junija. AA. Znani liberalni prvak in poslanec Mander je postavil zunanjemu ministru Edenu v spodnji zbornici naslednja vprašanja:

Ali britanska vlada ve, da Italijani še niso zavzeli precejšnjega dela Abesinije in da je ta nezavesti del zvest cesarju Hailu Selasiju? Ali ve, s kolikšnimi silami razpolaga cesar Haile Selasi še danes v teh krajih? Ali britanska vlada misli, da je dovoljeno izvažati orožje in streljivo v te kraje?

V svojem odgovoru je zunanji minister Eden dejal, da opisuj poslednje zaneslivo poročilo, s katerim razpolaga položaj po treh tednih italijanske zasedbe. Do tega časa so Italijani dejansko zasedli polovico abesinskega ozemlja. Področje, ki so ga zasedli, je najvažnejši del države in obsega obe glavni mesti Adis Abebo in Harar. Glavne prometne zveze s tujino so trdno v italijanskih rokah. Zahodni del Abesinije ki ga Italijani še niso zasedli, je obljuden poglavitno s plemenom Gala, ki ni nikoli bilo posebno naklonjeno abesinskemu cesarju.

V odgovoru na poslednje vprašanje je Eden izjavil, da je popolnoma izključeno, da bi Velika Britanija mogla dovoliti izvoz orožja v nezasedene kraje Abesinije Izvoz orožja se lahko dovoli samo drža,vam, ki imajo redno in zakonito vlado, ker pomeni drugače tak izvoz orožja pogosto podpihovanje državljanske vojne.

Nato je Mander vprašal, ali bi bil izvoz orožja možen v primeru, če bi ugotovili, da obstoja v zahodni Abesiniji redna in odgovorna abesinska vlada.

Eden je odgovoril: V tem primeru bi bil položaj seveda docela drugačen.

Suvich poslanik v Washingtonu

Washington, 23. junija, d. Uradno potrjujejo, da je prezident Roosevelt izdal agrement za imenovanje bivšega italijanskega državnega podtajnika Suvicha za poslanika v Washingtonu. Pri tem poudarjajo na merodajnih mestih, da potrditev Suvichevega imenovanja še ne predstavlja priznanja italijanske aneksije Abesinije.

Ker je predsednik Roosevelt ukinil prepoved izvoza orožja in dovoljevanja kreditov za Italijo in Abesinijo, poudarjajo prav tako v državnem departementu, da tudi to še ne pomeni priznanja aneksije Abesinije, ki predstavlja pomembno politično vprašanje, katero bo treba šele rešiti.

Konferenca o perečih obrtniških zadevah

Konferenca obrtnih zbornic v Novem Sadu je odklonila uredbo o minimalnih mezdah in kolektivnih pogodbah — Druge zahteve obrtništva

Novi Sad, 23. junija. o. V prostorih novosadske Zbornice za TOI je bila danes konferenca vseh obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih gospodarskih zbornic iz vse države, Obrtni odsek ljubljanske zbornice za TOI je zastopal tajnik g. dr. Pretnar. Konferenca je razpravljala o vseh aktualnih obrtniških vprašanjih.

Posebno obširna je bila razprava o pobijanju šušmarstva, ki obrtništvu v sedanji težki borbi za kruh največ škoduje. Vsi govorniki so grajali dejstvo, da se posveča temu važnemu vprašanju premalo pozornosti ter da se obstoječi zakonski predpisi, ki so povrh še zelo pomanjkljivi, ne izvajajo dovolj rigorozno. Sprejeta je bila **resolucija, ki zahteva, naj se nemudoma izda posebna uredba o pobijanju šušmarstva. Uredba bi morala določati zelo stroge kazni in zaplembo vsega orodja šušmarjev.**

V zvezi s tem je bilo govora tudi o konkurenci, ki jo delajo obrtništvu razni državni zavodi, zlasti kaznilnice. V teh zavodih ne opravljajo obrtniških del samo za državne urade, marveč tudi za državne nameščence in celo za zasebnike. Obrtništvo, ki v sedanji gospodarski krizi itak nima zaposlitve, je s tem hudo prizadeto, ker mu taki zavodi odjedajo še poslednji košček kruha. Sklenjeno je bilo, da se to vprašanje obravnava na posebni konferenci ter da se pribavijo točni podatki, na podlagi katerih se bodo nato zahtevali konkretni ukrepi, da se tej nelojalni konkurenci s strani države same napravi konec.

Podrobna razprava se je razvila o načrtu **uredbe o minimalnih delavskih mezdah, o obveznih kolektivnih pogodbah in o posredovalnem postopku v mezdnih sporih.** Po referatu, ki ga je podal tajnik zagrebške zbornice dr. Butorac, je konferenca sprejela resolucijo, v kateri naglaša, da se spričo **sedanjega gospodarskega položaja ta vprašanja ne morejo urediti ločeno od drugih perečih obrtniških vprašanj in gospodarskih problemov, od katerih je odvisna narodna proizvodnja.** Zaradi tega obrtniki odklanjajo predlagano uredbo o minimalnih mezdah in kolektivnih pogodbah. V kolikor bi vlada vendarle smatrala za potrebno, da te uredbe izda, zahtevajo, da se poprej uredi vprašanje nelojalne konkurence šušmarjev, kakor državnih ustanov. Načelno je konferenca izrazila mnenje, da je reševanje tega problema pri sedanji gospodarski strukturi preuranjeno.

Končno je konferenca razpravljala tudi o kartelih. V sprejeti resoluciji se poudarja, da karteli škodujejo razvoju našega narodnega gospodarstva. Zato zahtevajo obrtniki, naj se uredba o kartelih, ki jo je izdala sedanja vlada, razveljavi, na mesto tega pa naj se zopet uveljavi uredba o kartelih iz leta 1934, po kateri so karteli v načelu prepovedani, dovoljeni pa so samo oni karteli, za katere ministrski svet ugotovi, da niso v škodo narodnemu gospodarstvu ter izda za osnovanje takih kartelov posebno dovoljenje.

Glede davkov je bila poudarjena **stara zahteva obrtništva po omiljenju davčnih bremen,** ki ta kader najbolj vestnih davkoplačevalcev spravljajo na rob propada. Po referatu, ki ga je podal tajnik ljubljanske zbornice g. dr. Pretnar, je bila sprejeta resolucija, ki zahteva **normiranje uvoza inozemskih industrijskih in obrtnih izdelkov.** Konferenca je tudi zahtevala **revizijo raznih klirinških dogovorov,** ki niso več v skladu z interesi narodnega gospodarstva.

Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno in se je tudi pri tej priliki manifestirala popolna solidarnost vsega obrtniškega stanu v Jugoslaviji.

Ban v Celju

Celje, 23. maja.

Ban g. dr. Natlačen je danes službeno obiskal celjski srez. Ob 7. zjutraj se je pripeljal z avtomobilom iz Ljubljane na Vransko, kjer je bil prvi sprejem. Nato so bili sprejemi še v Gomilskem, Št. Petru in Žalcu. Povsod so pozdravili bana župani, duhovščina in šolska mladina. V Celju so se pred mestnim magistratom zbrali zastopniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblastev, gasilci, šolska mladina z učiteljstvom, deputacija celjske sokolske župe in Sokolskega društva v Celju itd. Ob 9.15 se je za sprevodom kolesarjev in kmečkih konjenikov pripeljal g. ban. Celjska železničarska godba je zaigrala državno himno, nato pa so pozdravili g. bana župan g. Mihelčič, učenka mestne dekliške šole Vengustova in učenka dekliške šole šolskih sester Hrastnikova, ki sta izročili banu dva šopka. Godba je nato igrala več koračnic, ban in člani mestnega sveta pa so se podali v mestno hišo, kjer je bila slavnostna seja mestnega sveta.

Župan Mihelčič je na seji še enkrat pozdravil bana in navedel važne naloge mesta Celja. Poudaril je, da je potrebno dolgoročno posojilo za regulacijo Savinje, za katerega bi prevzeli jamstvo dosedanji prispevajoči faktorji. Dalje je potrebna gradnja sodnega poslopja, v kateri bi bili lahko nameščeni tudi drugi državni uradi. Celje se naj uvrsti v I. draginjski razred. Banska uprava naj nakaže primeren znesek za razširjenje poslopja meščanske šole in za gradnjo novega poslopja trgovske šole. Državna cesta Ljubljana - Celje - Maribor naj se modernizira, banovinsko cesto I. reda Celje - Laško - Zidani most pa naj prevzame država. Končno je župan prosil bana, da bi banska uprava tudi v bodoče nakazovala mestni občini iz bednostnega fonda primerne zneske za zaposlitev brezposelnih.

Ban dr. Natlačen se je zahvalil mestnemu svetu in prebivalstvu za sprejem. Izjavil je, da bo v okviru možnosti, ki mu jih daje banovinski proračun, vedno rad pomagal pri delu mestne občine. Naglasil je, da ni Slovencem danes nič bolj potrebno, kakor složnost in disciplina, ker so časi silno resni in morda zgodovinsko važni. Ob koncu svojega govora je želel celjski občini vsestranskega najlepšega napredka.

Po slavnostni seji se je odpeljal g. ban na sresko načelstvo, kjer je sprejemal deputacija in posameznike, nato pa je obiskal okrožno sodišče. Po kosilu v hotelu Evropi je obiskal bolnišnico, nato pa si je ogledal regularni del Savinje v Tremerju in končno obiskal še Laško. Zvečer se je vrnil v Ljubljano. V četrtek bo obiskal še ostale občine celjskega sreza.

Nadškof dr. Bauer zopet operiran

Zagreb, 23. junija. o. Navzlic več operacijam zagrebški nadškof dr. Bauer še vedno ni ozdravil. Snoči je bil nov konzilij zdravnikov zaradi njegovega vnetja srednjega ušesa. Sklenjeno je bilo, da se mora izvršiti trepanacija senčne kosti. Trepanacija je bila izvršena davi na kliniki prof. Scherzerja. Stanje bolnika se je po operaciji nekoliko popravilo.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za sredo: Pretežno jasno, krajevne nevihte.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Spremenljivo oblačno, soparno, ponekod nevihte.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Oblačno in soparno, večja možnost neviht.

Vprašanje carine prodanih preprog

Med Slovenci je žel Ivan Nečajev velik profit — Velika kupčija v Borovem

Ljubljana, 22. junija.

Kakor je preiskava proti Bodiju in njegovim tovarišem pokazala že od vsega početka, je bila Ljubljana vsekakor izredno važno torišče njihovega tihotapskega udejstvovanja. Zaradi tega je našim policijskim in carinskim oblastem pripadla tudi vrsta delikatnih nalog, ki jih bodo morale še rešiti. Kakor smo pred dnevi zabeležili, je bila naša policijska uprava po svojih zaupnikih opozorjena, da se ga, Olga Nečajeva, soproga enega najtežjih osumljencev v aferi mudi v Ljubljani, kjer je po drugih informacijah še zmerom skrita majhna zaloga dragocenih perzijancev. Kljub skrbnemu poizvedovanju policijskih organov ge. Nečajeve v Ljubljani ni bilo mogoče izslediti, a kakor se da sklepati po vseh znakih, ji tudi v primeru, da je v resnici v našem mestu bila, ni uspelo dvigniti skritega zaklada. Policijske in carinske oblasti so poskrbele, da se vse sumljive pošiljke, ki so namenjene v Ljubljano ali iz nje, in pošiljke, ki Ljubljano pasirajo, temeljito perlustrirajo, da Bodijevim perzijancem nikakor ne bo mogoče prebiti kordona.

Nič manj važno pa ni drugo vprašanje, o katerim se morejo baviti naše carinske instance. V Ljubljani sta imela Bodi in njegov prodajalec Nečajev izredno dober odjem. Kljub gospodarski zapostavljenosti in siromašnosti velja naša banovina še zmerom za najkulturnejšo provinco v državi, pa ni čuda, da se najde med našimi bogatimi sloji dovolj ljudi, ki imajo kaj smisla za estetsko, kulturno ureditev stanovanj in ki med drugo luksuzno opremo nič kaj radi ne pogrešajo tudi takih spoštovanja vrednih dragotin kakršne so pristni perzijanci. Preiskovalne oblasti so sestavile precej obsežen seznam o kupčijah, ki jih je sklepal Nečajev na svojih pogostih obiskih v Ljubljani in na Bledu, in med našimi bogatejšimi industrijalci in trgovci je danes izredno veliko število bolj ali manj srečnih lastnikov Bodijevih preprog. Samo ob sebi se razume, da so bile vse te kupčije sklenjene na povsem korekten, pošten način in da med Nečajevljevimi odjemalci pri nas ni bilo niti enega, ki bi mogel vsaj slutiti, da izvor kupovalnega blaga ni enako pošten. Razume se, da so bili Nečajev in njegovi sodelavci toliko dobri, prebrisani trgovci, da so visoke carinske dajatve kalkulirali v svoje cene kakor da bi jih bili v resnici plačali, in so vsakomur tolmačili samo s svojimi odličnimi poslovnimi zvezami v tujini in doma, da morejo pri najboljši kvaliteti blaga nastavljati cene, ki so vendarle »konkurenčne«. Kupci Nečajevljevih preprog so torej carino že v kupnini poravnali in zdaj bodo morale gledati poklicane instance, kako jo bodo tudi za perzijance, ki imajo danes poštene, legalne lastnike, izterjale od Bodijeve družbe.

Da gredo vsote ki jih Bodijeva družba dolguje državi za to, že zdavnaj na trgu plasirano blago v vrtoglave višine, moremo sklepati že iz enega samega primera, ki se tiče Nečajevljevega posla z generalnim direktorjem Bat'ove tvornice v Borovem, g. Tomom Maksimovićem. Direktor Maksimović si je v svoji vili v Borovem pred kratkim uredil krasno opremljeno stanovanje. Direktor Maksimović je dober znanec barona Turkovića, čigar ime se je po odkritju Nečajevljeve afere ponovno zabeležilo kot ime važnega trgovskega posrednika Nečajevljeve tvrdke, in zdravnika dr. Batorija, ki je brat generalnega Nečajevljevega pooblaščenca in hkratu lastnik velikega sanatorija v Osijeku. Na prigovarjanje barona Turkovića in dr. Batorija si je direktor Maksimović šele pred kratkim omislil pri Nečajevu za 300.000 Din perzijancev, da je z njimi okrasil svojo vilo v Borovem Carinske oblasti so sedaj načele vprašanje, kako naj izterjajo pripadajoče takse za to vsekakor precejšnjo količino dragocenih preprog.

Kak bo nadaljnji postopek v Beogradu?

Beograd, 23. junija.

Afera z Bodijevimi perzijanci se v svoji drugi fazi ne razvija nič manj živahno in senzacionalno, kakor je bila že od vsega početka. Upravnik glavne carinarnice Čedomir Delović je vsega skupaj prevzel več kilogramov težko zbirko aktov od policijskega uradnika Ujičića, ki je doslej imel preiskavo v rokah, in ga hkratu naprosil, naj bo policija tudi v bodoče glavni carinarnici v vseh primerih pri roki. Preiskava bo pri carinski instanci trajala po vsej priliki več dni, zakaj pretresti bo treba še vrsto novih momentov, deloma pa bo treba še izpopolniti gradivo, ki ga je zbrala policija.

Ko bo glavna carinarnica dovršila preiskavo, bo vse skupaj izročila beograjski finančni direkciji, ki bo končno odločala o višini kazni. Nato bodo krivci odgovarjali še pred sodiščem za vsa dejanja, ki spadajo v kazenski zakon. Policijskim in carinskim oblastvom je naloženo da poiščejo še 800 kg vtihotapljenega blaga, ki ga je družba Bodi-Novaković-Nečajev doslej še utegnila prikriti.

Večkrat že po enkratnem čiščenju odstrani
Chlorodont
neokusno barvo zobne prevlake in slab duh iz ust
Jugoslovanski proizvod

Naši fantje v daljni Abesiniji

Padlo je 36 Slovencev in Hrvatov — Drugi ostanejo dalje tam

Podatki italijanske uradne statistike o abesinski vojni so preskopi, da bi mogli zabeležiti število slovenskih in hrvatskih fantov, ki so z italijansko armado pohiteli

osvajat črno afriško cesarstvo, a iz statistike v abesinski vojni padlih je razvidno razmerje, v katerem se je poleg italijanske pretakala v Abesiniji tudi slovanska kri Po uradnik objavah je v abesinski vojni padlo vsega skupaj 2313 italijanskih vojakov, med katerimi je bilo 36 Slovencev in Hrvatov. Po primorskih in istrskih vaseh so našim padlim ob pompoznih svečanostih odkrivali spominske plošče, da so svoja mlada življenja s tolikšno vdanostjo in ljubeznijo žrtvovali »za slavo in čast domovine...«

Redke so slike z abesinskih bojišč, ki bi nas spominjale dejanja in nehanja slovenskih fantov na vojnem pohodu, v spoprijemih z gverilskimi četami, pri oddihu za fronto. Prijatelj lista nam je dal na razpolago fotografijo, ki kaže dobrega, simpatičnega slovenskega fanta, 23-letnega gostilničarjevega sina Ivana Krhneta iz Vipave pred bedno abesinsko bajtico na somalski fronti. Iz redkih pisem, ki dosežejo svojce po domačih vaseh, je mogoče razbrati le malo tega, česar so naši fantje deležni v Abesiniji. Največkrat tožijo o hudi, neznosni vročini in pa hrepenenju po domu. Vojna v Abesiniji se je namreč končala, a vojaki so morali ostati v deželi, da »pacificirajo divja plemena.«

Naš moderni Valvazor

Nemška izdaja Badjurovega vodiča po Sloveniji

Rudolf Badjura je naš moderni Valvazor. Ni mu dano, da bi svoje ogromno poznanje Slovenije razporedil v velike debele folijante, pač pa nam je v drobnih vodičih natančno opisal naše kraje. Seveda so ti vodiči drobni le na pogled. V drobnem tisku in s pregnantno besedo je opisano vse, karkoli je treba vedeti o naših mestih, trgih, letoviščih, kopališčih, jezerih, dolinah planinah in podzemskih

lepotah. Po Badjurovem prizadevanju, znanju in neprestanem proučevanju na terenu samem imamo Slovenci popotne priročnike, kakor malokateri drugi narod. Veliki potrebi tujskega prometa pa je ustregel Rudolf Badjura posebno s tem, da je izdal svoj vodič po Sloveniji v nemščini. Vodič je pravkar izšel v založbi Zveze za tujski promet v Ljubljani in Mariboru.

V žepnem formatu obsega 234 strani drobnega tiska. Opremljen pa je tudi s celo vrsto lepih in novih pokrajinskih slik, ki so jih prispevali sami znani naši mojstri kamere. Najvažnejše krasijo vodič v barvnem tisku. Pregledna, smotrna razvrstitev, lastna vsem Badjurovim vodičem, je velika odlika tudi te knjižice, ki bo pač v polni meri služila nemškim popotnikom in ostalim tujecm, zmožnim nemščine. Po zgledu modernih evropskih vodičev vsebuje tudi Badjurovi knjižica prisrčno uvedno in pozdravno besedo, splošna pojasnila, zlasti tudi glede izgovora krajevnih imen, ki so vsa zapisana točno, kakor je Badjura sam to preveril etimološko in po ljudski izrki. V prvem delu nas vodi na Gorenjsko, na Notranjsko in Dolenjsko. Vse skupaj označuje kot območje Save in opisuje tako natančno, kakor to moremo le od njega zahtevati. V drugem delu — v Dravskem področju — nas povede z Zidanega mosta proti Mariboru. Pri Celju krene proti Šoštanju in Dravogradu, na Dobrno in Vitanje, z Grobelnega v Rogaško Slatino in v dolino Sotle. Iz Brežic nas vodi čez Podčetrtek, dalje potem čez Pohorje in tja do Črne. Opiše nam naposled Slovenske gorice in Pomurje. Vsega 207 izhodišč.

Marsikateri Slovenec, ki bo vzel knjižico v roke in jo z veseljem prebiral — saj je stil gladek in zgoščen, opisi pa mestoma kar poetično lepi — se bo komaj načudil, koliko neznanih, prekrasnih izletov se m uodpira po ožji domovini, ki je zares ozka in majhna, pa vendar rojakom samim v podrobnostih tako malo poznana. Zlasti štajerski kraji so v tej knjižici predstavljeni tako, kakor se za njihove svojstvene lepotije spodobi. In ne samo popotniku, ki bo pešačil skozi gaje in po tihih stezicah, marveč tudi komodnejšemu izprehajalcu se bodo odprle čudovite kombinacije, ko je vendar vodiču pridružen izčrpen seznam avtobusnih zvez. Abecedni register obsega nič manj kakor 15 strani drobnega tiska, vodiču pa je priložena tudi dobra pregledna karta Slovenije s sosednimi pokrajinami. Po vsem navedenem je posebno priporočanje knjige odveč. Komur je do spoznavanja domovine in kogar žene želja na pot, jo bo vzel. Storil pa bo tudi dobro delo, če jo kupi ali priporoči znancu iz nemških krajev.

Dva, ki sta kradla skoro vsako noč

Na policiji je skladišče plena Podobnika in Čimžarja

Ljubljana, 25. junija.

Višji nadzornik kriminalnih agentov g. Matija Močnik, ki mu je bila poverjena naloga, da do kraja razišče dejanje in nehanje dveh mladih vlomilcev — Leopolda Podobnika z Drenovega griča in Jakoba Čimžarja iz Predoselj pri Kranju — je v glavnem zaključil svoje delo in te dni bosta fanta izročena sodišču. Po skrbnem, mestoma prav težavnem zaslišavanju, sta aretiranca priznala 15 večjih in manjših vlomov, izvršenih v Ljubljani in okolici, a kakor je rekonstrukcija njunega delovanja pokazala, sta ob svojih dobrih časih delala kar vse noči zapovrstjo. Ni mogoče kratko nuditi popolnega pregleda njunih vlomov, zakaj med zaplenjenim blagom je še mnogo reči, ki jima Podobnik in Čimžar ne vesta razložiti izvora, včasih pa se tudi sama več ne spominjata kraja in časa svojih dejanj. V glavnem pa so njuni vlomi naslednji:

V noči na 29. marca sta bila v Kušarjevi gostilni pri Dolgem mostu. Potem je veriga za poldrugi mesec pretrgana, v noči na 14. maja pa sta iz stanovanja poštnega zvaničnika Žnidarčiča v Ipavčevi ulici odnesla trenčkot, posteljno pregrinjalo, več kosov razne obleke in perila in zapestno uro v skupni vrednosti 1400 Din. Na 16. maja sta se oglasila pri Babnikovih na Tomačevem in iz kamre, v kateri sta spala domača fanta, odpeljala njuni kolesi. Ko sta prišla na ta način do vozil, sta si lahko privoščila tudi daljše pohode in na 19. maja sta se ponoči pripeljala v Kranj, po lestvi zlezla v podstrešno sobo znane Vozlove gostilne pri kolodvoru in nekemu gostu odnesla lepo zeleno obleko, v kateri sta pozneje našla precej debelo denarnico s 4500 Din. Nato sta stopila preko ceste, vdrla v stanovanje železniškega uradnika Leopolda Pavliča, in tudi njemu pobrala za celo garderobo različnih reči (tri pare čevljev, dežni plašč, več kosov obleke, štiri dežnike, aktovko z risalnim orodjem in nekaj gotovine). Na 30. maja sta se vnovič oglasila na Tomačevem pri Finžgarjevih, na 6. junija pa sta bila v stanovanju Antona Goršiča v Kozarjih, kjer sta nabrala razne drobnjave, med drugim tri žepne ure. Naslednjo noč sta bila pri Bratovčevih v Podmilščakovi ulici, na 11. junija pa sta bila v stanovanju mitniškega paznika Ivana Žiberne v Zgornji Šiški, kjer sta si prav tako naložila obleke, nekaj denarja in dokumentov. Na 15. junija je bil Čimžar sam pri finančnem pregledniku Lenartu v Št. Vidu, Podobnik pa je bil isto noč v nekem stanovanju v Riharjevi ulici, nakar je bil na poti proti domu aretiran.

Soba višjega nadzornika Močnika se je za nekaj časa spremenila v majhno skladišče vsake vrste blaga in mnogo je kosov, ki še zmerom zaman čakajo gospodarja. Po prvem obisku v Kranju sta Podobnik in Čimžar še enkrat obiskala gorenjsko metropolo in v neki hiši na poti od Gašteja proti Stražišču pobrala rjavo obleko, last kakšnega delavca. Prav tako sta se nekoč mudila v Kosezah in v neki hiši na samem vzela s seboj moške hlače, v katerih je bila denarnica z nekaj drobiža, in svetlo modro posteljno pregrinjalo. Oškodovanci so vabljeni, da se zglase na policiji.

Iz sodne dvorane

Nesrečni Jurek Dogša je bil vzoren Sokol

Središče, 23. junija.

V cvetu najlepše mladosti (26 let), poln idealov, nas je preteklo nedeljo zapustil, zadet od usodne višje sile br. Jurij Dogša, zaveden naprednjak, vesten in točen član starejše vrste središkega Sokola. S svojim prirodnim humorjem, zdravo, iskreno kmetsko naturo je vedno skrbel za smeh in zabavo v naši vrsti.

Brat Jureki Prejšnjo nedeljo nisi mislil na to, ko si ob razvitju sokolskega prapora vzdihnil: »Kdo ve nad čigavim grobom se bo ta prapor najprej sklonil!« Ne! Takrat nisi mislil, da boš že čez teden dni Ti prvi tisti, nad katerim se bo sklonil sokolski prapor, ležal na mrtvaškem odru. Veselega, zadovoljnega so te gnale gospodarske skrbi v Gorice, da se od tam popelješ na sokolski zlet murskega sokolskega okrožja v Ljutomeru. Toda kruta usoda strele, ki ne izbira med mladimi in starimi, Te je v družbi Tvojega prijatelja Mirka nenadno zadela in uničila Tvojo mlado, nadebudno življenje. Težko Te bo pogrešala stara vrsta, težko pogrešalo sokolsko delo, pri katerem si tako vneto in z ljubeznijo deloval! Bodi ti lahka domača zemljica! Obupanim staršem, ki so doživeli sedaj že drugo katastrofo, izrekamo najiskrenejše, bratsko sožalje!

Z vlomilskim plenom prijet na meji

Vlom v podružnico Prve hrvatske štedionice v Čakovcu pojasnjen

Gornja Radgona, 23. junija.

V soboto zvečer okrog 21. ure je prispel iz Zagreba Frančišek Majerščak, iz Čakovca, in se nastanil v hotelu Slonu. Ker je njegovo nenadno dopotovanje in kretanje postalo šoferju samemu, pa tudi tukajšnjim domačinom sumljivo, so ga prijavili carinski oblasti in orožništvu. Okrog 22. ure se je zglasila v hotelu Slonu orožniška patrulja ter legitimirala nenavadnega večernega gosta. Čeravno je isti pripotoval z avtotaksijem, je v prvi sapi orožnikom trdil, da je prispel z vlakom, v nadaljnjih izjavah pa je prišel v taka protislovja, da mu je orožništvo napovedalo aretacijo ter o tem obvestilo policijsko oblast v Čakovcu.

Pri aretirancu so našli nekaj nad 30.000 Din gotovine, nadalje ono številko zagrebških »Novosti«, ki so nedavno poročale o nenavadno izvršenem vlomu v podružnico Prve hrvatske štedionice v Čakovcu, kjer so vlomilci odnesli četrt milijona dinarjev. Pri tem denarnem zavodu je bil Franjo Majerščak do leta 1932. uslužben kot bančni uradnik. Po letu 1932. je trgoval s sadjem in prevzemal sadje tudi v Gornji Radgoni, zato so mu bile obmejne razmere precej dobro znane. Seveda je nameraval zdaj izkoristiti ugodno priliko ter naslednji dan prekoračiti mejo, da bi pobegnil pred zasledovalci. Iz Čakovca je bil poklican sreski načelnik, ki vodi preiskavo, nakar je bil aretirani Majerščak odveden v čakovske zapore, da se popolnoma pojasni njegova vloga pri senzacionelnem vlomu v banko. Pri ponovnem zaslišanju je priznal, da je vlom izvršil z znancema Nikolajem Pavkovićem in Franom Krstulovićem, ki sta pobegnila proti Splitu in so jima tudi že na sledi. Tudi Majerščak je bil izprva namenjen v Split, da bi vsi trije pobegnili s parnikom, pozneje pa se je rajši odločil za beg proti Avstriji, ker je menil, da bi ga avstrijske oblasti kot vojnega beguna ne izročile našim oblastvom.

„Zadovoljni" rudarji in brezposelni

Resnica o sedanjem stanju v zagorski občini

Zagorje, 23. junija.

Vkljub raznim neprijatnostim, ki jih preživlja prebivalstvo zagorske doline — posebno te dni, ko imamo skoraj sleherni dan neurje — skrbé nekateri dopisniki za tolažbo prebivalstva. Vsepovsod samo pridiganje, koliko dobrega je napravila za občane naša občinska uprava: da je preskrbela prehrano brezposelnim in jih zaposlila, da popravlja pota in ceste in še mnogo kaj.

Ljudje poslušajo in berejo, toda naštetih dobrot ne opazijo. Res je nekaj brezposelnih dobilo zaslužek pri javnih delih, vendar se čujejo pritožbe, da niso upoštevani najpotrebnejši, ki so res brez sredstev in brez domačije. Na cestnih delih v Kandršah so bili zaslužka potrebni brezposelni delavci pregnani, dočim so dobili delo kmečki sinovi. Na cesti v Slačniku se vrstijo samski brezposelni vsakih 14 dni, vendar je izbira tudi tu taka, da bi namesto nekaterih lahko prišli na vrsto tisti, ki res nimajo doma niti grižljaja kruha. Posebno vlada nezadovoljstvo, kadar se deli zdrob in moka. Občinstvo, navajeno nepristranosti, se čudi, da dobijo nekateri več teh dobrot.

V zadnji številki »Delavske Pravice« smo nadalje čitali, da se razmere pri rudniku stalno slabšajo, kar pa rudarji potrpežljivo prenašajo. Nasprotno so zborovalci v nedeljo na shodu v Zadružnem domu v Zagorju čuli govornike Lombardo, Jurača in kaplana Voduška, da se je pri rudniku stanje izboljšalo, ker se ta mesec dela 11 dni. Vse dokazovanje uspeha štiridnevne intervencije v Beogradu pa rudarjev le ni moglo prepričati, ker pač občutijo uspehe v svojih želodcih. Pri rudarjih se čujejo ostri protesti proti prakticiranju, kako in s kakšnimi priporočili se sprejemajo rudarji in apneničarji v službo.

Truplo Marije Klančišarjeve

Zagorje, 23. junija.

Na bregu Save med Trbovljami in Hrastnikom so našli 22-letno Klančišarjevo iz Praproč v zagorski občini, o kateri smo poročali 11. t. m., da je pri tako imenovani Cesarski kamri skočila zaradi nesrečne ljubezni v Savo. Prej je hotela pregovoriti ljubljenca Albina Dežmana iz Konjščice, da bi šel z njo skupaj v smrt, toda pregovarjala ga je zaman. Takoj po njeni smrti je Albin prijavil zadevo orožnikom, ki so po vsestranskih poizvedbah ugotovili, da Albina Dežmana ne zadene na njeni smrti nikaka krivda. Marija je že teden dni prej rekla domačim, da bo šla v Savo. Pri ogledu trupla ni mogel zdravnik najti nikakih znakov nasilja. Zato je litijsko sodišče dovolilo takojšen pokop na trboveljskem pokopališču. Epilog te ljubavne drame pa bo vseeno te dni pri litijskem sodišču. Albinu Dežmanu je nekdo neopravičeno očital, da je on kriv Marijine smrti, na drugi strani pa je Anton, brat pokojne Marije, hudo napadel Albinovo sestro Pepco, češ, da je ona kriva samomora, ker je dovoljevala sestanke v svoji hiši.

Stop! Stop!

Fotoamaterji

Ako kupite za Vaš dopust 10 filmov skupaj dobite poleg desetih povečanih slik v velikosti 13×18 cm še lepo nagrado v blagu. Pridite brezobvezno v našo trgovino k

Foto Touristu - Lojze Šmucu

Ljubljana — Aleksandrova c. 8.

Truplo Cirile Kožuhove bo danes pokopano

Truplo nesrečne, simpatične trgovske sotrudnice Cirile Kožuhove iz Zgornje Šiške, ki je prejšnjo nedeljo utonila v Savi pri Ježici, so včeraj zjutraj našli neki

delavci pri Šmartnem ob Savi. Zaposleni na bregu so opazili, da nosi narasla voda človeško truplo s seboj, pa so se potrudili, da ga potegnejo k bregu. Na željo globoko užaloščene mater vdove so truplo iz Šmartnega prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu, odkoder bo danes ob 17.30 pogreb na pokopališče k Sv. Križu.

Nezgoda tramvajskega voza. V ponedeljek popoldne je prišlo na križišču Sv. Petra ceste in Fügnerjeve ulice do karambola, ki je tramvajskemu priklopnemu vozu prizadejal precejšnje poškodbe, da so ga morali poslati v reparaturo. Od Hrvatskega trga je privozil tramvaj s priklopljenim odprtim opatijcem, kakršne je dala uprava električne cestne železnice za vroče poletne dni v promet. Potujoče občinstvo te vozove prav rado uporablja, saj je vožnja z njimi v tem času brez dvoma najbolj prijetna in udobna. Malo pred križiščem je tramvaj dohitel velik, širok voz, tkzv. »diro«, last Lichtenthurnovega zavoda. Motorni voz je srečno prevozil mimo, a hlapec se je očitno tako nerodno umikal, da je dira pri tem zadela ob plinski kandelaber na nasprotni strani ceste, ki jo je s krepkim sunkom odbil proti priklopnemu vozu. Dira je z zadnjim koncem zadela ob stebričke, sedeže in ob stopniško desko opatijca, da mu je razbila troje osrednjih stebričkov in dodobra polomila tudi klopi. Potniki, ki jih je bilo precej v vozu, so prestali mnogo strahu, a razen neke gospe, ki je dobila nekaj rahlih prask, ni nihče bi ranjen. Dokler bo priklopni voz v reparaturi, bodo v prometu samo še trije takšni vozovi,

Domače vesti

* **Opozorilo radioslušalcem!** Sporazumno z vodstvom ljubljanske radio-postaje naznanjamo, da se vršita predavanji ljubljanske organizacije vojnih dobrovoljcev v radiju in sicer 25. t. m. od 20. do 20.30 pod naslovom: Vojni dobrovoljci-kladivarji Jugoslavije in dne 27. t. m. okoli 22. ure pod naslovom: Narod prižiga kresove padlim borcem Jugoslavije. Razen tega bo ljubljanska radio-postaja prenašala 28. t. m. na Vidovdan spominsko proslavo in razvitje prapora vojnih dobrovoljcev od 11. ure dalje. Sreska organizacija zveze vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

* **Češkoslovaške počitniške štipendije.** Tudi letos je razpisala češkoslovaška vlada počitnike štipendije za jugoslovenske srednješolske profesorje, srednješolce in visokošolce. Prošnje, naslovljene na prosvetno ministrstvo v Beogradu, taksirane s 5 dinarskim kolekom ter opremljene s prilogami se morejo vložiti tudi preko Jugoslovensko-češkoslovaške lige v Ljubljani (Knaflijeva 10), in sicer najpozneje do 27. t. m.

* **Diplomiran** je bil na češki visoki tehnični šoli v Brnu 20. t. m. s prav dobrim uspehom za strojnega inženjerja g. **Alojz Gregorič**, sin upokojenega poštnega direktorja g. Gregoriča v Ljubljani. Čestitamo!

* **Vozne ugodnosti za banovinske uslužbence in upokojence.** V službenih novinah kraljevine Jugoslavije štev. 139 od 20. junija t.l. je objavljeno rešenje ministrskega sveta, s katerim so odobrene vozne ugodnosti banovinskim uslužbencem in sicer aktivnim in upokojenim ter rodbinskim članom, obojnim v isti izmeri kakor državnim uslužbencem in upokojencem. Poleg tega je odobreno, da uživajo ministri v pokoju ter ministri na razpoloženju, dalje bani v pokoju in upokojeni državni in banovinski uslužbenci ter upokojeni duhovniki namesto sedanjih treh voženj po polovični vozni ceni odslej šest voženj po polovični vozni ceni in sicer na ta način, da morejo brez daljih formalnosti izrabiti v že izdanih legitimacijah poleg za letošnje leto predvidenega kupona za vožnje še en kupon, ki je predviden za prihodnje koledarsko leto. Opozarjamo posebno, da velja ta ugodnost

Za solnčenje!

Ni olje! Niti krema. Rujavenje ni umetno Tschamba-Fii — osvežujoča tekočina Vas obvaruje solnčarice, Vam naredi lepo rujavo barvo. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Generalno zastopstvo

Drogerija Gregorič,
Ljubljana — Prešernova ul. 5.

za šestkratno (tja in nazaj) vožnjo po polovični vozni ceni le za navedene upokojence, ne pa tudi za njihove rodbinske člane odnosno za rodbinske člane aktivnih nameščencev. Za izkoriščanje voznih ugodnosti, za izdajanje in podaljševanje legitimacij za banovinske nameščence in upokojence ter rodbinske člane obojnih veljajo analogne odredbe paragrafov 3 do 9 pravilnika o brezplačni in povlaščeni vožnji na železnicah in drž. ladjah od 1. marca 1930 (Službene novine kralj. Jugoslavije štev. 3a od 10. II. 1930) z istimi dodatki. Posebno še opozarjamo, da se kot otroci, ki imajo pravico do legitimacij, smatrajo le otroci do 18. leta starosti. Zato naj se v spisku za naročitev legitimacij navedejo rojstni podatki otrok.

* **Smrt priljubljenega uradnika v Žužemberku.** V Žužemberku so pokopali vodjo zemljiške knjige Aleksandra Majeriča, ki je bil doma iz Vičave pri Ptuju, star šele 50 let. Ko se je 13. t.m. podal po uradnem opravku v 24 km oddaljeni Rdeči kamen in se je utrujen vrnil, ga je zadela kap. Pokojnik je bil splošno priljubljen in na glasu kot vesten uradnik. Nikoli ni silil v ospredje, pridno pa je deloval pri Rdečem križu. Na zadnji poti so ga spremili zastopniki vseh krajevnih uradov in mnogo občinstva, pevci so zapeli žalostinke pred hišo žalosti in na pokopališču, a g. dekan je toplo orisal lepi značaj pokojnega. Blag mu spomin, žalujoči vdovi iskreno sožalje!

* **Smrt zaslužnega učitelja in rodoljuba.** V Novem Sadu je umrl v starosti 81 let upokojeni učitelj in predsednik Srbskega učiteljskega konvikta, Arkadije Pavlovič. Pokojni Pavlovič je bil zaslužen prosvetni in nacionalni delavec. Vse svoje premoženje je zapustil Matici srbski, a tudi Srbski učiteljski konvikt ga šteje med svoje velike dobrotnike.

* **Tragedija kiparja, ki je postal sluga.** V Zagrebu že več dni pogrešajo Viljema Škrinjarja, ki je opravljal posle sluge pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. Škrinjar je bil prej kipar, imel je svoj atelje, a mu je beda zaprla poti umetniškega udejstvovanja. Postal je zagrenjen samotar in njegova sestra je prepričana, da si je vzel življenje. Nesrečnež je vedno nosil s seboj Knut Hamsunovo knjigo »Misterije« in njegova sestra domneva, da si je vzel življenje prav tako kakor junak Hamsunovega romana. V romanu je opisano, kako je samomorilec uredil vse svoje dokumente, doma navil uro, svoji sestri pa napisal kratko pismo. Tudi Škrinjar je tako storil in ker je Hamsunov junak skočil v morje, mislijo, da ga je tudi v tem posnemal. Ljudje, ki so ga zadnjič videli, pravijo, da je šel proti kolodvoru.

* **Rudnik v Ivancu bo ustavil obrat.** V Ivancu se je vršilo veliko rudarsko zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 500 rudarjev. Razpravljali so o sklepu rudniškega ravnateljstva, ki je 15. t.m. odpovedalo službo vsem uradnikom, te dni pa naznanilo, da bo 1. julija ustavljen ves obrat. Rudarji so sprejeli resolucijo, ki bo poslana na merodajna mesta, da se bi preprečila na kak način ustavitev obrata, od katerega živi nad 500 rudarjev in kakih 30 uradnikov in drugih uslužbencev. Rudnik v Ivancu je bil ustanovljen leta 1874 od nekega belgijskega društva, po vojni pa je prišel v roke čeških podjetnikov, ki pa so morali, ovirani od raznih deviznih predpisov, obrat opustiti. Sedaj je podjetje last hrvatskega rudarskega društva.

* **Ferijalna zavetišča v dravski banovini** se otvorijo s 1. julijem, izvzemši zavetišč v Ljubljani, Mariboru in Bledu, ki se otvorijo 28. t. m.

* **V Narodnem Domu v Zagrebu,** Kraljice Marije ulica 3, se bo predvajal danes 24. t. m. ob 20. 30 poučni film Rasno-političnega urada v Berlinu »Dedno bolan« (Erbkrank) z uvodnimi besedami univ. prof. dr. B. Zarnika. Vstop prost.

* **Padel je prvi snop pšenice v Banatu.** V Banatu se je začela žetev, ali bolje rečeno košnja žita, zakaj tam žita ne žanjejo, marveč kosijo. Ban dunavske banovine je v soboto izdal odredbo, da smejo kmetje svoje kosilne stroje uporabljati le na lastnih njivah in da jih ne smejo več posojati drugim, da bodo kosci prišli do skromnega zaslužka. S to naredbo so vsi zadovoljni, posebno pa jo seveda pozdravljajo dninarji. Pšenica je letos dobro obrodila in bo pridelek skoraj dvakrat večji od lanskega, po kakovosti pa dosti slabši.

* **Gnezda tajne prostitucije in ogabnega** izkoriščanja revnih mladih deklet je razkrila zagrebška policija. Zaprli so že 7 žensk, ki so svoja stanovanja uredila za nemoralna gnezda. Te ženske so imele med raznimi prostitutkami svoje pomočnike, klientelo pa so tvorili večinoma samo premožni razuzdanci. Najboljši zaveznik sramotnega posla pa je bila seveda revščina, ki je v nemoralna gnezda priganjala revna, od 13 do 17 let stara dekleta. Pretresljive so bile izpovedi teh žrtev. Lakota jih je prignala v beznico. Bile so tudi take, ki so skušale začeti novo življenje, a vedno se je spet kaj zgodilo, da so se znašle spet na dnu. Ena je dobila zaposlitev v neki gostilni, delala noč in dan, priborila si je zaupanje gospodarja in prepričana je bila, da se ji je odprlo novo življenje. Pa je nekega dne stopil v gostilno neki ugledni razuzdanec, ki jo je nekaj časa izkoriščal. Dekleta je spoznal in gostilničarju je povedal, da taka ženska ne spada v gostilno, kamor zahajajo ugledni ljudje. Precej razuzdancev in zapeljivcev ima policija že v evidenci. V eni sami ulici sredi mesta stanuje kar 12 takih možakarjev. Mnogo pa je tudi takih, ki jih ne bo mogoče izslediti, ker so zahajali v brloge nemorale silno previdno, navadno celo maskirani.

* **Ubežnega robijaša so zajeli na nogometni tekmi.** Iz mitroviške kaznilnice je že pred meseci pobegnil robijaš Huso Ivanković, ki je bil obsojen na osem let robije. Huso je vlomilec velikega kalibra in oblasti so se trudile, da bi ga spet spravile na varno. Vsepovsod so ga zasledovali in so že domnevali, da je srečno utekel čez mejo. Da je Huso spet na varnem, se ima zahvaliti samo svoji vnemi za nogomet. Skrival se je v Dubrovniku in nikakor ni hotel zamuditi tekme z nekim sportnim klubom iz Boke. Ves razvnet je zasledoval potek tekme in baš zaradi njegove velike navdušenosti so postali nanj pozorni neki policijski agentje. Zdel se jim je znan, nekaj časa so razmišljali, potem pa spoznali, da je navdušeni prijatelj sporta že tako dolgo iskani Huso.

* **Neprijetne dlake.** Kako ovirajo dlake na rokah, nogah, na licu in pod pazduho. Ali je prav, če odstranjujejo dame take dlake z britvijo ali brivskim aparatom? Nikakor ne. S tem se zlo samo še poveča. S pomočjo Dulmin kreme za odstranjevanje dlak pa se to izvede lahko in prijetno. Dulmin krema za odstranjevanje dlak je bele barve, mehka in popolnoma neškodljiva, dlake pa odstrani v nekaj minutah.

* **Tovarna** JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— **Odhod slovanskih železničarjev.** Češkoslovaški, poljski in bolgarski železničarji, ki so bili v Ljubljani res po bratsko sprejeti so si v ponedeljek ogledali znamenitosti in posebnosti našega mesta. Popoldne jim je bila v nebotičniku prirejena zakuska ki je s svojo krasno scenerijo — razgledom po Ljubljani in okolici — napravila najboljši vtisk. Zvečer je odbor UJZNB priredil gostom prijetno večerjo v prostorih Sloge (Ljubljanski dvor). Poleg inozemskih gostov so bili navzočni tudi predstavitelji oblasti, zastopniki društev, ki goje stike s slovanskimi narodi in predstavitelji tiska. Gojenke železničarske gospodinjske šole so pripravile imenitno večerjo, salonski orkester »Sloge« je animiral goste z godbo, a pevski zbor »Sloge« je pod vodstvom g. M. Premelča vnemal srca s petjem domačih pesmi. V dolgi vrsti napitnic, ki jih je otvoril domačin, predsednik oblastnega odbora UJNŽB inž. St. Roglič, so prihajala do izraza iskrena bratska čustva in ognjevite slovanske ideje. Naj posebej omenimo govore inž. Vl. Dzendowskega (Poljska), Sopuška (Češkoslovaška), Makedonskega (Bolgarija) Blagajevskega (Poljska), Todorova (Bolgarija), od domačih pa zastopnika bana dr. Guština, podžupana dr. Ravniharja, ravnatelja Krofte za JC ligo, Vekosl. Bučarja za JB ligo in prof. dr. Moleta za Društvo prijateljev poljskega naroda. Prijetni večer se je zavlekel v pozne nočne ure. V torek zjutraj so slovanski gostje, ki so prenočili kar v vagonih na postaji odpotovali na Bled in so se po tem zaključnem izletu razšli. Iz Jugoslavije so odnesli, kakor so nam zatrjevali mnogi izmed njih, kar najugodnejše vtiske.

u— **Narodne noše ob razvitju prapora vojnih dobrovoljcev.** Dravska sekcija Jugoslovenske ženske zveze poziva včlanjene organizacije in prijateljice, da se v čim večjem številu udeleže v narodnih nošah vseh proslav zveze vojnih dobrovoljcev, zlasti pa razvitja prapora na Vidov dan dop. Zbirališče za narodne noše v Zvezdi nasproti univerze, za ostale članice nasproti častne tribune proti nunski cerkvi. Pridite pravočasno! Odhod vseh organizacij na Mestni trg ob 9.45. Predsednica M. Govekarjeva.

u— **Zadnja letošnja produkcija ljubljanskega drž. konservatorija** bo ob ¼ 7. v Filharmonični dvorani. Spored je naslednji: Weber: Koncert za klarinet, igra Raubar Miljutin iz šole prof. Launa. 2.) Mozart: I. stavek violinskega koncerta v D-duru, igra Burger Kajetan iz šole prof. Šlajsa. 3.) Brahms: Spomin in Strauss: Podoknica, poje Kušej Ksenija iz šole prof. Foedranspergove. 4.) Novak: »Pesem mesečne« in »Pesem božične noči« igra na klavirju Bradač Zorka iz šole prof. Lipovška. 5.) Chopin: Nokturno in Valček, igra na klavirju Turšič Ivan iz šole prof. Janka Ravnika. 6.) Händl: Sonata IV. v D-duru, igra na violini Dermelj Albert iz šole prof. Šlajsa. 7. Smetana: »Polka« in »Furijant« igra na klavirju Adamič Bojan iz šole prof. Antona Ravnika. 8.) Liszt: Mignon in Ravnik: Pozdrav iz daljave, poje Polajnar Ljudmila iz šole prof. Trostove. 9.) Chopin: Poloneza-Fantazija, igra na klavirju Osterc Marta iz šole prof. Janka Ravnika. 10.) Prevoršek: Concerto gross v treh stavkih za godalni orkester. Izvaja orkester drž. konservatorija in Orkestralnega društva Glasbene Matice. Dirigira skladatelj sam, ki je gojenec kompozicijske in dirigentske šole prof. Škerjanca. Sporedi se dobe v knjigarni Glasbene Matice po 3 Din in veljajo obenem kot vstopnice.

u— **Na I. državni realni gimnaziji** (Vegova ulica) so se vršili višji tečajni izpiti od 12. do 23. junija. Od 52 pripravnikov so napravili zrelostni izpit naslednji: a) **v realnogimnazijskem oddelku:** Babnik Ivan, Bajt Ljubivoj, Binter Miran, Bitenc Boris (oproščen ust. izp.), Bole Janez, Bradaška Peter, Breznik Igor (oproščen ustnega izpita), Černigoj Franc, Dobovičnik Stanko, Erker Ferdinand (oproščen ust. izp.), Ferjančič Karel, Gaberščik Milan, Gorjanec Gorazd, Grobelnik Slobodan, Janežič Vekoslav, Jerovec Franc (oproščen ust. izp.), Kersnik Anton (oproščen ust. izp.), Koršič Marko, Kosec Feliks (oproščen ust. izp.), Kotnik Josip (oproščen ust. izp.), Kuhar Antheo, Linhart Božidar, Mali Franc (oproščen ust. izp.), Milič Danilo (oproščen ust. izp.), Naglič Stanislav, Novak Štefan, Pirkmaier Miroslav, Soklič Emil, Torkar Vladimir, Varga Ludovik, Zakrajšek Miroslav (oproščen ust. izp.), Zalokar Marko (oproščen ust. izp.), in Žerjal Anton. b) **v realčnem oddelku:** Biber Alfred, Budal Stanislav, Čuk Franc, Jurečič Franc, Kobol Albin, Koželj Albin (oproščen ust. izp.), Kren Heribert, Küssel Božidar, Kuščer Ivan (oproščen ust. izp.), Miklič Miloš, Ribnikar Stojan, Smrekar Rudolf, Stančič Viktor, Stepišnik Zvonimir, Šlajpah Franc (oproščen ust. izp.) in Vahen Rudolf. Za 2 meseca so bili odklonjeni trije pripravniki.

u— **Na ljubljanskem državnem konservatoriju** so bili konec šolskega leta 1935/36. diplomirani naslednji absolventi: Na pedagoškem oddelku Avguštin Jožica (klavir), Dermelj Albert (violina), Kunej Egon (klavir), Sluga Zora (petje), Trobina s. Dulcisima (petje), na srednji šoli drž. konservatorija sta diplomirala iz orgel Kalčič Jože in Mantuani Marija; na visoki šoli, oddelek za klavir pa je diplomiral Gallatia Reinhold.

u— **Berlinska reportaža,** dr. M. Foersterjev amaterski film se ponovi, tokrat z obširnejšim komentarjem, v petek 26. t.m. ob 20. uri 30 minut v Delavski zbornici. Sedeži po 3 Din. Čisti dohodek gre v prid gluhonemim in mestnim ubogim.

u— **Umetnostno-zgodovinsko društvo** v Ljubljani priredi v četrtek 25. t. m. ob 14. izlet v Kranj. Ogled: Zbilje, Smlednik, Sv. Valburga, Trboje, Prebačevo, Hrastje, Cirčiče, Kranj, Breg, Drubovek, Jama, Praše, Mavčiče, Podreče. Avtobus 21 Din. Odhod s Kongresnega trga ob 14. Zglasiti se je treba v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrtka opoldne.

u— **Kresna prireditev ljubljanskega Rdečega križa v nedeljo na Gradu** je uspela kaj povoljno in donesla znatno vsoto za pomoč podpore potrebnim Ljubljančanom. Iskreno zahvalo izrekamo za to zgledni požrtvovalnosti društvenih članov, odbornikov in samarijanov, kakor tudi radovoljno došlim skavtom, predvsem pa mestnemu poglavarstvu, dravski divizijski oblasti, ljubljanskemu časopisju in radodarnosti ljubljanskih tvrdk, ki so, pravilno ocenjujoč socialno-dobrodelni namen te prireditve, skupno omogočile njeno uspešno izvedbo. Za ljubljanski Rdeči križ: Dr. Fettich Oton, društveni predsednik, Minka Kroftova, predsednica prireditvenega odseka.

Javna zahvala

Odbor Treznostne akcije čuti potrebo, da se javno zahvali vsem, ki so pripomogli, da je treznostno zborovanje preteklo nedeljo tako lepo in plodovito uspelo. Ni bilo nameravano veliko ljudsko zborovanje, marveč le javna anketa, dostopna vsem, ki se zanimajo za moralo našega naroda. Namen ankete pa je bil ta, da zbere zastopnike vseh prizadetih oblasti, korporacij in društev k vzajemnemu delu, in da zberejo, ti ves materijal, vsak v svojem področju, za to vzajemno delo. In ta namen se je popolnoma dosegel. Bilo je 16 kratkih in krepkih referatov z obilico stvarnih, konkretnih predlogov. Pogrešali smo samo par referatov nekaterih oblasti in delavskega.

Posebna zahvala gre **mestnemu županstvu ljubljanskemu** za toliko konkretnih predlogov; predvsem za to, da se ustanovi v Ljubljani posvetovalnica za alkoholike in svojce. Ta posvetovalnica naj bi bila celica vsega našega gibanja. Dalje posebna zahvala **kmetijskemu oddelku banske uprave,** katerega zastopnik je podal izvrsten referat o brezalkoholnem gospodarstvu, in posebej še zahvala za njegovo izjavo, da **brezalkoholno gospodarstvo** (kolikor je seveda mogoče) **našim vinogradnikom in ljudstvu sploh ne bo v gmotno škodo, temveč le v korist.** In posebej še zahvala zastopniku **lavantinskega knezoškofijstva,** ki je storil na naše zborovanje najdaljšo pot. V zahvalo hočemo čez nekaj časa prirediti podobno zborovanje v Mariboru. — Tudi **ženskim organizacijam** za njih ljubeznive simpatije, za izvršeno in obljubljeno pomoč, prisrčna hvala!

Anketa nam je dala obilico gradivo. S tem je dan širok temelj za naše delo. Če se bo na tem temelju zdaj dalje gradilo, ni dvoma, da bodo sadovi lepi. Naš odbor bo storil vse, kar bo mogel. Prosimo pa nadaljnje naklonjenosti in podpore vseh prizadetih oblasti in korporacij, kakor tudi posameznikov, ki jim je na srcu treznost, nravnost in dostojnost našega naroda. V prvi vrsti pa našega časopisja, ki ima pri tem stremljenju za blagor našega ljudstva lahko prvi in glavni delež

Danes najboljša burka sezone!
2 uri burnega smeha!
Vesela škota
Stan Laurel in Oliver Hardy
Film, ki je imel rekorden uspeh po vsem svetu.
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
KINO UNION, tel. 22-21

u— **Razstava rib in ženskih ročnih del** na mestni ženski realni gimnaziji je otvorjena v petek in soboto 26. in 27. t. m. vsakokrat od 9. do 12. in 15. do 17. ure. Iskreno vabljeni!

u— **Banovinski odbor društva Rdečega križa** poziva svoje članstvo, da prisostvuje v čim večjem številu razvitju prapora Zveze dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije, ki bo v nedeljo 28. t. m.

u— **Absolventke 2 b letnika Državne dvorazredne trgovske šole** v Ljubljani iz leta 1933 imajo dogovorjeni sestanek 27. t. m. ob 20.30 v gostilni pri Nacetu.

MOČVIRNO KOPALIŠČE
PISTYAN:
V blatnih bazenih se giblje bolnik z razbolelimi sklepi z nenavadno sigurnostjo. Znižana pav. šalna zdravljenja. Denar lahko položite pri vsakem jsl. poštnem uradu. Pojasnila in pavšalni cenik: — Zagreb, Pieštany, Informator, Strossmayerov trg 1/II.

u— **Kopalni vlak Ljubljana-Škofja Loka in tretji izletniški vlak Ljubljana-Jesenice.** Od jutri dalje bo vozil ob ugodnem vremenu na progi Ljubljana gl. kol.-Škofja Loka dnevno kopalni vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 12.45. min. in prihodom v Škofjo Loko ob 13. uri 26 min. ter v obratni smeri z odhodom iz Škofje Loke ob 18. uri 27 minut in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 19. uri 05 min. Ker ob deževnem vremenu kopalni vlak ne bo vozil, bo na postajah vsak dan od 10. ure razglašeno, ali vozi kopalni vlak ali ne. V razbremenitev rednega jutranjega potniškega vlaka za Jesenice, bo vozil od 28. junija do nadaljnega redno **ob nedeljah in praznikih** na progi Ljubljana gl. kol.-Jesenice še **tretji** izletniški vlak, z odhodom **iz Ljubljane** gl. kol. ob 6.45, t.j. pol ure pred rednim potniškim vlakom in prihodom na Jesenice ob 8. uri 52 min. Ta izletniški vlak ima postanek na vseh postajah in postajališčih od Ljubljane do Jesenic. Za vožnjo s kopalnimi in izletniškimi vlaki plačajo odrasli potniki naslednje znižane vozne cene (tja in nazaj): Za razdaljo: 1 do 4 km 3 Din II. r., 2 Din III. r.; 5 do 7 km 4.50 Din II. r., 3 Din III. r.; 8 do 10 km 6 Din II. r., 4 Din III. r. Za večje razdalje so pa znižane cene kopalnih in izletniških kart enake cenam nedeljskih povratnih kart. Otroci plačajo polovico. V kopalnih in izletniških vlakih se smejo voziti potniki z vsemi veljavnmi voznimi izkazi, ne pa samo z izletniškimi in kopalnimi kartami, zatorej se smejo voziti n. pr. v roku veljavnosti nedeljskih povratnih kart tudi z nedeljskimi kartami, dalje se smejo voziti tudi vsi drugi potniki, ki uživajo kakršnokoli drugo vozno olajšavo. Potniki, ki imajo zletniške oziroma kopalne karte pa se smejo voziti samo z izletniškimi oz. kopalnimi vlaki. Ker je običajno velik naval ob nedeljah in praznikih na redni vlak, pozivamo občinstvo, da se prvenstveno poslužuje izletniškega vlaka ob 6.45, posebno ono, ki potuje samo do Jesenic, da ne bo pritožb zaradi pomanjkanja prostora pri rednem vlaku, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7.15.

Iz Maribora

a— **Letni uspeh na II. drž. dekliški meščanski šoli sv. Cirila in Metoda v Mariboru.** Od 325 učenk je izdelalo razred 26 učenk (8%) z odličnim, 119 učenk (36.31%) s prav dobrim, 100 učenk (30.76%) z dobrim uspehom, pozitivno je torej ocenjenih 245 učenk (75.47%). Negativno je ocenjenih 78 učenk (24.31%), a izmed teh jih bo polagalo v jeseni 60 (18.46%) popravni izpit, padlo jih je torej 18 (5.53%). Ena učenka je ostala neredovana. Učni uspeh pri završnem izpitu je bil v celoti pozitiven (100%), in sicer se je priglasilo k završnem izpitu 35 učenk, od katerih je položilo izpit 7 učenk z odličnim, 24 s prav dobrim in samo 4 učenke z dobrim uspehom.

a— **Maturanti drž. realke v Mariboru iz leta 1921** se sestanejo dne 4. julija ob 20. v hotelu »Orel«, (igralna soba) da v družbi svojih profesorjev proslavijo 15-letnico mature.

a— **4.000.0000 Din.** Kakor znano bo menda dobila mestna občina od Hipotekarne banke v Beogradu posojilo 18 milijonov, s katerimi naj bi se omogočila likvidnost Mestne hranilnice. Razen tega pa se je napravila tudi vloga na Pokojniški zavod v Ljubljni za posojilo 4 milijone, ki bi naj tudi služilo isti svrhi. Posojilo naj bi bilo kratkoročno, vendar o zadevi odločitev še ni padla.

a— **S smrtnonevarnimi poškodbami** so prepeljali včeraj dopoldne v splošno bolnišnico 53 letnega viničarja Antona Lešnika, ki ga je v Košakih povozil neki avtomobilist. S prebito lobanjo, strto levo ključnico ter poškodbami na rokah in nogah so nezavestnega prepeljali v splošno bolnišnico.

a— **V smrt.** 28 letno Marijo K., stanujočo v Danjkovih barakah, so nezavestno odpremili v splošno bolnišnico. Izpila je večjo količino karboleuma. Vzrok poskusa samoumora ni znan.

a— **Radi prekoračenega silobrana** je včeraj dopoldne obsodil mariborski mali kazenski senat 30 letnega mlinarskega pomočnika Matija Gottweina na 1 leto strogega zapora, ker je dne 17. maja t. l. na banovinski cesti pri Ormožu zabodel z nožem Antona Gomboca, ki je smrtnonosnim poškodban nekaj časa po dejanju podlegel.

a— **65.000 Din škode** trpi zaradi požara posestnik Valentin Čegovnik iz Selenberga pri Guštanju. Zgorelo je gospodarsko poslopje in deloma tudi hiša.

Češnjev dan je prinesel lepe dohodke

Velike Brusnice, 22. junija.

Srečna je bila zamisel prireditve češnjevega dne v Velikih Brusnicah bliza Novega mesta, ki se je vršila v nedeljo 21. t. m. Šolski upravitelj in ostalo učiteljstvo so na pobudo in pod strokovnim vodstvom sreskega kmetijskega referenta g. Malaska in pomočnika g. Filipiča organizirali razstavo češenj v šoli v prav originalni in poučni obliki. Udeležba je bila sijajna tako od producentov kakor meščanov, ki se niso mogli načuditi mikavosti brusniških hrustavk. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki oblastev, Sadjarskega in vrtnarskega društva in Kmetijske družbe. Šolski upravitelj je v počaščenje brusniških hrustavk spesnil in uglasbil lepo pesmico, ki jo je šolska mladina prav z zanosom zapela na tej svečanosti. Na razstavnem prostoru sta pozdravila razstavljalce tajnik Sadjarskega in vrtnarskega društva g. Škulj in tajnik Kmetijske družbe g. Kafol, ki je imel ob tej priliki poučno strokovno predavanje.

Posebna strokovna komisija, sestoječa iz gg. Kafola, Škulja, inž. Zupaniča, Vriska, Filipiča, Malaska in Koželja, je ocenila razstavljeno blago. Razstavilo je 48 posestnikov 65 vzorcev češenj. Najboljše so: brusniška črna hrustavka, brusniška vinska hrustavka in rumena pozna hrustavka, ki pa je bila žal premalo zastopana.

Trgovina s češnjami je bila izredno živahna. Na stotine košar sočnega sadu se je v teku celega dneva prodalo trgovcem. Cene so bile po 3.25 do 3.75 Din. V

Iz Celja

e— **Požig iz maščevalnosti.** Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjala včeraj 48letna delavka Neža Kregarjeva iz Trebč zaradi požiga. Dne 27. maja je opazila posestnikova žena Neža Kunejeva v Trebčah pri svojem hlevu listnjaku Nežo Kregarjevo in vprašala, česa išče. Ko je Kregarjeva odgovorila, da išče dračje, jo je Kunejeva zavrnila, da tam ni dračja. Kregarjeva je zagrozila Kunejevi, da bo že kmalu videla. To je Kunejevo razjezilo in je večkrat udarila Kregarjevo. Ko je Kunejeva kmalu nato pogledala v listnjak, je opazila, da v listnjaku gori. Skušala je pogasiti ogenj, kar pa se ji ni posrečilo. Ogenj se je naglo širil ter upepelil gospodarsko poslopje Alojza Kuneja in sosednja poslopja posestnikov Martina Marenčiča in Franca Uršiča. Kunej ima 90.000 Din, Marenčič 50.000 Din in Uršič 60.000 Din škode. Posestniki niso bili zavarovani. Obtoženka je priznala dejanje in izjavila, da se je hotela maščevati nad Kunejem, ki je njo in njeno hčer dolžil, da sta mu kradli kokoši. Kregarjeva je bila obsojena na 10 let robije in na trajno izgubo častnih pravic.

e— **Ostuden zločin.** Celjsko okrožno sodišče je včeraj obsodilo 21letnega delavca Viktorja Krajnca s Pesjega pri Velenju na 3 mesece strogega zapora in izgubo častnih pravic za dobo enega leta, ker je letos 28. januarja v Velenju zlorabil neko 13letno deklico in jo spolno okužil.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 velefilm »Folies Bergeres de Paris« in zvočni tednik«.

Samo še danes ob 16. in 21.15
SILVIA SYDNEY
GANGSTERJI
(MARY BURNS, BEGUNKA)
Predprodaja vstopnic od 11. do ½13. in od 15. ure naprej.
ELITNI KINO MATICA, Tel. 21-24
Jutri: NARODNI JUNAK št. 1

Iz Škofje Loke

šl— **V Retečah bodo zidali šolo.** Retečka trirazrednica že davno ni več ustrezala zdravstvenim in naučnim pogojem sodobne šole. Zdaj, skoro po dveh decenijih, se pa vendar obeta ljubki vasici novo šolsko poslopje, ki ga bodo gradili tik poleg sedanje šole, ob železniški progi. Načrti nam obetajo arhitektonsko prav lično zgradbo, z delil, pa, je verjetno, bodo pričeli še letos, ker je že razpisana za sredo licitacija za oddajo del. Kraj. šolski svet je dobil od banske uprave večje brezobrestno posojilo. Šola bo veljala okrog 400.000 Din, spada pa v starološko občino.

šl— **Vodič po Crngrobu.** Lepote in zanimivosti Crngroba, prikazane v slikah in besedi smo dobili z izdanjem 68 strani obsegajoče knjižice »Vodič po Crngrobu«. Založbo je oskrbel domačin, Škofjeločan g. Kokalj, spisal pa jo je raziskovalec umetnostnih zakladov v škofjeloškem okraju g. Janez Veider. Lani so odkrili v crngrobski cerkvi izredno zanimive freske in od tedaj postaja Crngrob pri Škofji Loki tudi izletna točka ljubiteljev zgodovinskih zanimivosti. Knjižica je v pravem pomenu besede »vodič« — saj opisuje stoletja staro crngrobsko cerkev — iz vseh vidikov rikovne umetnosti. Besedilo je lahko umljivo, snov urejena po razvojnih stopnjah, tabele, ki so pridejane vodiču pa omogočajo vrhu tega, da si obiskovalec čisto sam lahko postreže z vsem zaželjenim. Pridejan je tudi zemljevid crngrobske okolice. Knjižica predstavlja razveseljivo obogatitev v opisovanju loških zgodovinskih spomenikov in ne dvomimo, da bo našla pot med najširše plasti naroda, ki jim je prav za prav namenjena. Izdajo so omogočili vrli dobrotniki in je le zato cena tako izredno nizka. Vodič se prodaja v Škofji Loki in v Crngrobu.

Iz Kranja

r— **Društvo srednješolcev »Jugoslovan«** na gimnaziji kralja Aleksandra I. Ujedinitelja v Kranju priredi drevi ob pol 9. V Narodnem domu Jiraskovo dramo »Oče«. Režira g. Klavora.

Gospodarstvo

Pred obnovitvijo trgovine z Italijo

Po končanih pogajanjih z Grčijo, ki so še v teku, ima naše zunanje ministrstvo v programu pogajanja z Madžarsko zaradi povečanja nekaterih kontingentov in zaradi zboljšanja plačilnega prometa. Nadalje je v programu, da se poveča naša trgovina z nordijskimi državami in bi se predvsem vršila pogajanja z Norveško.

Verjetno pa je, da bo kmalu prišlo tudi do pogajanj z Italijo, ker ni izključeno, da bodo sankcije v kratkem ukinjene. V tem primeru bo treba takoj na novo urediti trgovinske odnošaje z Italijo. Trgovinska pogodba od prej je še v veljavi, toda od lanskega novembra, ko so sankcije stopile v veljavo, se je situacija mnogo spremenila. Italija je dala v rimskem sporazumu Avstriji in Madžarski, ki nista pristopili k sankcijam, posebne ugodnosti, na drugi strani pa je tudi naša država deloma našla nova tržišča, zlasti v Nemčiji. V poučenih krogih v Beogradu pričakujejo, da bo trgovinski promet z Italijo oživel takoj, čim bodo sankcije ukinjene, seveda pa zaenkrat še v mnogo manjšem obsegu, nego je znašala trgovina pred sankcijami. Tako računajo, da se bo izvoz v Italijo zaenkrat gibal na višini ene tretjine prejšnjega izvoza, in sicer glede na ugodnosti, ki jih je dala Italija v rimskem sporazumu Avstriji za les in Madžarski predvsem za govedo. Težkoče pa bodo v plačilnem prometu, ker imamo v Italiji še stare terjatve. Tudi naš uvoz iz Italije se ne bo mogel zaenkrat v večjem obsegu razviti, ker nam Italija spričo sedanjega položaja še ne more dobavljati bombažnega prediva, ki je prej tvorilo glavno postavko v našem uvozu, in smo na drugi strani tudi mi deloma vezani v pogodbi s Španijo glede uvoza riža in južnega sadja. Naše terjatve v kliringu nasproti Italiji znašajo še 42 milijonov lir. Vrhu tega pa imamo še terjatve, ki še niso vplačane v kliringu. Z uvedbo klirinških nakaznic na italijanske lire se bo morda likvidacija starega klirinškega dolga nekoliko pospešila, seveda pa služijo te nakaznice samo za plačilo starih dolgov naših uvoznikov za blago, ki smo ga uvozili še pred sankcijami. Verjetno je, da bodo uvedene klirinške nakaznice tudi za obveznosti iz trgovinskega prometa po ukinjenju sankcij. Seveda pa bo navzlic temu treba najti možnosti za večja naročila iz Italije, da se bo na ta način likvidiral stari dolg.

Sonce in NIVEA

je idealna združitev, da Vam koža lepo porjavi. Z NIVEO negovana koža omogoči soncu, da dovrši svoje zdravilno delo. NIVEA CREMA zmanjšuje hkrati nevarnost pred sončarico.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor.

Industrija elektrolitičnega bakra in žveplene kisline

Že ponovno je bilo v naši državi sproženo vprašanje, zakaj izvažamo le sirovi baker, ki se mora rafinirati v inozemstvu, kjer se o priliki rafiniranja izločijo iz bakra vse one kovine, ki vsebujejo surovi baker. Tu gre predvsem za srebro in zlato, ki ga je mnogo zlasti v našem bakru iz borskega rudnika. Ko smo pred meseci poročali o bilanci borskega rudnika, smo tudi poudarili interese naše trgovinske politike, ki gredo za tem, da omogočimo izvoz bakra tudi v Češkoslovaško, ki uvaža samo čisti baker in ne surovega. Tudi o priliki nedavnih licitacij za nabavko kabljev se je izkazala nujna potreba, da se pri nas ustanovi tvornica elektrolitičnega bakra, da bi bakreno žico za kablje sami izdelovali. Jugoslavija je naravnost predestinirana, da ustanovi tako industrijo, saj je poleg Španije največji producent bakra v Evropi.

O priliki nedeljske svečanosti v Zenici pri polaganju temeljnega kamna za novo železno valjarno je ministrski predsednik dr. Stojadinović poudaril, da mora biti naloga naše gospodarske politike, da sami predelujemo naše sirovine. S tem namenom se postavlja valjarna v Zenici in sedaj pride na vrsto Bor. Iz Beograda poročajo, da je naša vlada nedavno sporočila Francoski družbi borskih rudnikov v Parizu, da zahtevajo interesi našega gospodarstva, da se v naši državi ustanovi industrija elektrolitičnega bakra in industrija žveplene kisline. Naša vlada je sporočila francoski družbi željo, naj družba prouči to vprašanje. Kakor sedaj poročajo, je centralna uprava borskega rudnika osvojila predlog naše vlade in bo prišlo v kratkem do konkretnih pogajanj v tem vprašanju. Po vesteh pariških listov, bo družba borskih rudnikov zgradila naprave za elektrolizo bakra z letno kapaciteto 12.000 ton.

Gospodarske vesti

= **O čem bo razpravljal tarifni odbor.** Poročali smo že, da je prometni minister sklical tarifni odbor za 2. julij na zasedanje v Sarajevo. Dnevni red tega zasedanja bo naslednji: 1.) Reforma tarifnih predpisov potniške tarife II. del. 2.) Reforma tarife za prevoz blaga v zvezi s predlogi tarifnega iz leta 1935. 3.) Mišljenje tarifnega odbora o tem, kaj naj železniška uprava ukrene v tarifnem pogledu glede na posledice sankcij proti Italiji. 4.) Aktualna vprašanja: a) računanje voznine za blago raznih tarifnih razredov v vagonskih tovorih; b) predlog glede uporabe tarife za žage (poz. 299 kl. r.), da se razširi od 350 km na 400—450 km; c) predlog, da se pobira razlika v teži pri hladilnih vagonih s stalno montiranimi aparati za hlajenje nasproti normalnim vagonom samo tedaj, ako je lastna teža večja nego 15.000 kg; d) povišanje voznine za izvoz manganove in kromove rude od razreda 100 na razred 92; e) znižanje voznine za izvoz surovega mavca od razreda 92 na razred 100; f) črtanje ugodnosti iz aneksa za izvoz bavksita in magnezita (tako da ostane razred 100, odnosno 90 in 88); g) povišanje tarife za izvoz etilenovega klorida (poz. 344 k. r.) od razreda 82 na 55 do 56; h) povišanje tarife za izvoz zlitin od železa (poz. 780 k r.) od razreda 82 na razred 55 do 56 in da se tu uvrsti tudi ferokrom. 5.) Eventualnosti.

= **Vprašanje tvornice avtomobilov v Jugoslaviji.** Poslednje dni se v strokovnih krogih mnogo govori o tem, da namerava neka nemška tvrdka zgraditi v Jugoslaviji tvornico avtomobilov, da so se vršila že pogajanja, pri katerih pa so se pojavile težkoče. Vprašanje avtomobilske tvornice v Jugoslaviji je že staro nekaj let. Leta 1932. je trgovinsko ministrstvo razpisalo na predlog inspekcije za državno obrambo konkurz za gradnjo avtomobilske tvornice v naši državi, ki naj bi imela letno kapaciteto 1000 avtomobilov. Tvornica bi se morala zgraditi v 5 letih in bi morala izdelovati štiri tipe avtomobilov. Ta konkurz je ostal brez vsakega rezultata, zlasti ker ni garancije za prodajo avtomobilov in je na drugi strani avtomobilizem pri nas še v razvoju. Pozneje je bil projekt reduciran v toliko, da bi v naši državi izdelovali le nekatere dele avtomobilov, približno 45% skupne vrednosti dovršenega avtomobila, in šele tedaj, ko bi produkcija dosegla 1500 avtomobilov, bi mogli misliti na zgraditev kompletne tvornice. Tudi vesti o tem projektu so kmalu utihnile. Najnovejše vesti o gradnji tvornice avtomobilov se morejo nanašati v najboljšem primeru le na gradnjo tovornih avtomobilov in avtobusov, kajti osebni avtomobili se lahko izdelujejo le v velikih serijah. Produkcija tovornih avtomobilov ni toliko mehanizirana in je mogoča tudi v državah, ki imajo še majhno potrebo. Glede na interese narodne obrambe pa bi taka tvornica zadostovala. Nemški interesenti tudi najbrž računajo z naročili v zvezi z motorizacijo vozil naše vojske.

= **Trgovinsko politični spor med Avstrijo in Madžarsko zaradi moke.** V zadnjem času je vzbudil precejšnjo pozornost spor, ki je nastal med Avstrijo in Madžarsko zaradi uvoza madžarske moke v Avstrijo. Madžarsko zunanje ministrstvo je odredilo na izvoz pšenice izvozno takso v višini 1.50 šilinga na 100 kg. Namen te izvozne takse ni morda otežkočiti izvoz pšenice, temveč forsirati izvoz pšenične moke, na katero se ne pobira nobena taksa, tako da iz te razlike nastane pri 100 kg moke izvozna preferenca v višini 2.83 šilinga. Ker forsirani uvoz madžarske moke ni v interesu avstrijske vlade in je Madžarska z uvedbo izvozne takse na pšenico hotela izsiliti večji izvoz moke v Avstrijo, se je avstrijska vlada odločila za represivne ukrepe in je avstrijsko preferenco za moko znižala za 2.37 na 0.46 šilinga. Tako je sedaj navzlic madžarski izvozni taksi na pšenico uvoz madžargke moke v Avstrijo praktično nemogoč. Dunajska produktna borza je zaradi tega tudi črtala uradno notacijo madžarske moke. Ta spor je značilen, ker se je dogodil tik pred gospodarsko konferenco držav rimskega pakta, ki se ima v kratkem sestati in na kateri naj bi Italija, Avstrija in Madžarska določile vse potrebno za izvrševanje rimskega sporazuma o čim tesnejšem gospodarskem sodelovanju med temi tremi državami.

= **Nemci bodo ustanovili svojo banko v Jugoslaviji.** Že več nego leto dni se čujejo vesti o tem, da bodo Nemci ustanovili bančni zavod v naši državi, bodisi kot samostojno banko ali podružnico kake velike nemške banke. Te vesti so se v poslednjem času znova pojavile in sicer v konkretnejši obliki. Naša država ni privolila v to, da bi Nemci ustanovili svoj bančni zavod v naši državi iz sredstev vezanih dinarjev ali iz sredstev, ki naj bi jih naša država plačala v zvezi z obnovitvijo anuitetne službe za predvojna bosanska posojila. Sedaj se čuje, da bodo Nemci ustanovili svojo lastno banko z glavnico 100 milijonov Din. Kapital bodo morali vnesti v našo državo. Vršila so se že pogajanja za prevzem večine neke zagrebške in novosadske banke, ki pa menda niso uspela in je verjetno, da bodo Nemci ustanovili lastno banko. Vprašanje bo baje definitivno rešeno sredi julija.

= **Trošarina pri uvozu vina in žganja.** Na vprašanje ali se bo tudi po uveljavljenju uredbe od 8. maja 1934 pri uvozu vina in žganja iz inozemstva pobirala državna in banovinska trošarina v smislu čl. 72 točka 4 zakona o državni trošarini, je carinski oddelek izdal tole pojasnilo: Na vino in žganje, uvoženo iz inozemstva, se ima na uvozni carinarnici plačati državna in banovinska trošarina v smislu točke 4 čl. 72 zakona o državni trošarini, ne glede na to, ali je v banovini, kamor se uvozi vino in žganje uvedeno pobiranje banovinske trošarine na vino in žganje ali pa je izterjevanje ostalo po starem sistemu v obliki pavšala v skladu s točko 4 čl. 72 trošarinskega zakona.

= **Švica je prepovedala terminske kupčije v devizah.** Zaradi obrambe švicarske valute je švicarski zvezni svet sprejel zakon, ki stavlja pod kazen vsakršna dejanja, ki bi škodovala nacionalni valuti in javnemu kreditu, in razširjanje vesti, ki bi škodovale javnemu kreditu. Krivci se lahko kaznujejo z zaporom in z denarno globo do 100.000 frankov. Prepovedane so tudi kupčije na termin v zlatu ali devizah, kolikor se te kupčije ne naslanjajo na trgovinske posle. Kazniva so tudi taka dejanja, storjena v inozemstvu.

= **Dobave:** Direkcija drž. železnic v Subotici sprejema do 30. t. m ponudbe za dobavo 9000 azbestnih plošč. Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo raznega železnega materijala, do 4. julija za dobavo raznih barv in ostalega ličarskega materijala, do 8. julija za dobavo večje množine raznega jekla, do 28. julija za dobavo 25. ton motornega bencina in 25 ton bencola, do 30. julija za dobavo agregatov. Strojni oddelek direkcije drž. žel. v Ljubljani sprejema do 1. julija ponudbe za popravilo kožuhov. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 2. julija ponudbe za dobavo jekla za ventile, do 9. julija za dobavo kompletne naprave za pripravljanje ledu. Komanda podmorske flotilje v Šibeniku sprejema do 5. julija ponudbe za dobavo krogličnih ležajev. Direkcija državnega rudnika v Tivtu sprejema do 8. julija ponudbe za dobavo oljnih in bencinskih svetiljk, raznih vijakov, žaginih rezil za kovino, lesenih držal za žage, 200 komadov jesenovih vesel, akumulatorjev, ventilatorjev in ampermetrov, do 9. julija za dobavo bencola, akumulatorjev, mikrometrov itd., do 10. julija za dobavo boraksa škroba, plavila, terpentinskega olja, denaturiranega alkohola, gume, amonijaka, 5000 kg pralnega mila, 31.000 kg kristalne sode, strojev za likanje in svetlolikanje perila, lanenega platna, sukanca in igel za šivanje, do 17. julija za dobavo električne peči in sušilne omare, steklenic z brušenim zamaškom in raznih merilnih aparatov, do 21. julija za dobavo etra, klorkalciuma, čistega alkohola in glicerina.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. t. m. ponudbe za dobavo elektromotorjev, do 30. t. m. za dobavo predniih signalov, 135.000 kilogramov negašenega apna, 3 kompletnih vlačnih zapornic, stojalnih vijakov in priložnih ploščic, prometno komercijalni oddelek pa do 30. t. m. ponudbe za dobavo 300 kg carinske vrvice z žično vlogo. Dne 26. t. m. se vrši v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za dobavo 13.100 kg kisa za potrebe vrbaske in osiječke divizijske oblasti.

Borze

23. junija

Na ljubljanski borzi so oficielni tečaji deviz ostali skoro nespremenjeni. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 9.05, dočim so se angleški funti ponujali po 246. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.95, v angleških funtih po 244.30, dočim so se grški boni nudili po 29.25, španske pezete pa po 6.90. Nemški klirinški čeki so se trgovali v Ljubljani po 14.00, v Beogradu po 13.9549 in v Zagrebu po 14.00, odnosno za 15. julij po 13.94, za konec julija po 13.90 in za 15. avgust po 13.80.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda po včerajšnji okrepitvi za malenkost popustila in je bil zabeležen tečaj 370.50—371 (v Beogradu promet po 370—371). Zaključki pa so bili v 7% Blairovem posojilu po 76, v 7% stabilizacijskem posojilu po 82 in v delnicah PAB po 234.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2967.43 — 2982.03, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 739.90 — 744.96, Curih 1424.22 — 1431.29, London 219.05 — 221.10, Newyork 4342.15 — 4378.47, Pariz 288.79 — 290.23, Praga 181.12 — 182.22.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.27, London 15.4150, Newyork 307.375, Bruselj 52, Milan 24.25, Madrid 42.0250, Amsterdam 208.40, Berlin 124, Dunaj 57.75, Stockholm 79.50, Oslo 77.45, Kobenhavn 68.85, Praga 12.7250, Varšava 57.80, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 370.50 — 371, 4% agrarne 46.50 — 47.50, 6% begluške 69 — 71, 6% dalm. agrarne 66 den., 7% invest. 82 den., 7% stabiliz. 82.50 — 84, 7% Blair 76 — 76.25; delnice: PAB 233 — 234, Trboveljska 140 — 145, Šećerana Osijek 120 — 135.

Beograd. Vojna škoda 370.50 — 371.50 (370 — 371), 4% agrarne 49.75 — 49 (49), 6% begluške 70 — 70.50 (70), 7% invest. 83.50 — 84.50, 7% Drž. hip. banka 87.25 — 88 (87.25), 7% Blair 76.50 — 76.75, 8% Blair 85.50 — 86.50, Narodna banka 6320 bl. (6270), PAB 233 — 234.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago, 23. junija.** Začetni tečaji: **pšenica: za julij 95.75, za sept. 97, za dec. 98; koruza: za julij 66.50, za sept. 64.50, za dec. 60.875.**

+ **Winnipeg, 23. junija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 79.875, za okt. 79.75, za 80.75.**

+ **Novosadska blagovna borza** (23. t. m.) Tendenca mirna. — Pšenica: baška in sremska 121—123; okolica Sombor in banatska 120—123, baška ladja Tisa 126—128, ladja Begej 126—128; slavonska 122—124. Oves: baški sremski in slavonski 104—106. Koruza: baška, sremska in banatska 99—101. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 197.50—207.50; »2« 177.50—187.50, »5« 157.50—167.50, »6« 137.50—147.50, »7« 117.50—127.50, »8« 105—107.50. Otrobi: baški, sremski in banatski 102—106.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (23. t. m.) Tendenca stalna. **Koruza: za julij 11.45—11.47, za avg. 11.65—11.67.**

BOMBAŽ

+ **Liverpool**, 22. junija. **Tendenca stalna.** Zaključni tečaji: za julij 6.57 (prejšnji dan 6.57), za dec. 6.10 (6.10).

+ **Newyork**, 22. junija. **Tendenca stalna.** Zaključni tečaji: za junij 12.31 (12.22), za dec. 11.57 (11.50).

Kongres „Narodne odbrane“

Beograd, 23. junija. o. V Kragujevcu bo 28. in 29. t. m. kongres »Narodne odbrane.«

Gostovanje beograjske drame v Sofiji

Beograd, 23. junija. p. Po vesteh iz Sofije se vršijo velike priprave za sprejem ansambla beograjskega gledališča, ki bo gostoval v sofijskem Narodnem gledališču.

Sokol

IV. pokrajinski zlet SSKJ v Subotici

Železniški odsek SSKJ za IV. pokrajinski zlet v Subotico v dneh od 27. do 30. t. m. je izdal še naslednja navodila:

Vse železniške legitimacije obrazec K — 13 in K — 14 bo žigosal samo železniški odsek v zletni pisarni na železniški postaji v Subotici. Vse legitimacije mora pred prihodom v Subotico zbrati vodnik vlaka in jih oddati v zletni pisarni (železniški odsek) na kolodvoru v Subotici. Ravnotako dobi vodnik vlaka zopet legitimacije nazaj pri odhodu iz Subotice in jih v vlaku razdeli udeležencem zleta. Pripominjamo, da se legitimacije posameznikom ne bodo v nobenem primeru izročale, marveč samo skupno, ker je potovanje in odhod z zleta skupen. Vse članstvo se vozi na zlet s posebnim sokolskim vlakom in se z istim tudi vrača domov.

Potovanje sokolskih žup iz dravske banovine na zlet v Subotico. Za članstvo sokolskih žup Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje in Varaždin bo vozil posebni vlak »Sokol« za približno 550 oseb. Članstvo gorenjske župe, kakor tudi iz župe Ljubljana(Notranjska, Gorenjska, Dolenjska) mora biti v Ljubljani 27. junija ob 5.30. Vse to članstvo potuje z rednim potniškim vlakom ob 5.30 iz Ljubljane. Na Zidanem mostu se priključijo vlaku Sokoli iz celjske in mariborske župe. Odhod iz Maribora ob 5.10, iz Pragerskega 5.40, iz Ptuja 5.07, iz Ormoža 4.36. Članstvo edinic ob progi mora biti pravočasno na svojih odhodnih postajah. Članstvo župe Varaždin potuje 27. t. m. z odhodom ob 3.03 iz Čakovca, ob 3.21 iz Varaždina ter se priključi v Zagrebu posebnemu sokolskemu vlaku na glavnem kolodvoru. Posebni vlak z udeleženci prej navedenih žup odpelje iz Zagreba 27. t. m. ob 10. in prispe v Subotico ista dan ob 17. Povratek posebnega vlaka iz Subotice je 30. t. m. ob 0.30 in prihod v Zagreb istega dne 6.50, odkoder se nadaljuje vožnja domov z rednimi vlaki.

Članstvo Sokolske župe Ljubljana bo potovalo na zlet pod vodstvom župnega načelnika br. Albina Smoleta in mora biti zbrano v razvoju po društvih pol ure pred odhodom vlaka t. j. ob 5. na peronu. Društva naj vzamejo seboj društvene prapore. Vsi udeleženci morajo imeti predpisano sokolsko legitimacijo in sokolski znak. Legitimacija je veljavna le, če je članarina plačana do 30. junija t. l. in kdor ima zletni znak. **Potuje se v civilni obleki, kroj se vzame seboj v kovčku.**

Tekmovalci in tekmovalke potujejo na savezne tekme v Subotico v četrtek 25. t. m. z brzovlakom ob 20.02 Zbor vseh tekmovalcev — vsi pol ure pred odhodom na peronu. Vodstvo ima župni podnačelnik br. Franjo Lubej.

Kakor smo dobili informacije se udeleži iz župe Ljubljana pokrajinskega zleta v Subotici 200 članov in članic, kar je prav lepo število, saj zlet za župo Ljubljano ni obvezen. Vsa navodila glede bivanja in nastopov bo dal udeležencem zleta župni načelnik br. Albin Smole.

AUTO-ATLAS

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE izdaja 1936 s priročnikom kilometersko tabelo itd. potreben vsakemu avtomobilistu, motociklistu in biciklistu ter vsakemu hotelu. Luksuzno izdajo v platneni vezavi Din 140.— razpečava »RUBENS«, Zagreb Vlaška ul. 53. Kdor pošlje denar v naprej dobi atlas franko.

Mesarji pozor

Prodalo se bo dne 26. VI. 1936. ob 10. uri dopoldne

na javni dražbi kompletno mesarsko podjetje ‚Dolenc‘ v Novem mestu

obstoječe iz naslednjih naprav:

Hiša s hladilnico, klavnico, garažo ter delavnica z vsemi stroji za mesne izdelke.

V lokalu se nahaja kompletna oprava in 2 novi Berkel tehtnici i. dr.

Tozadevne informacije pri dr. Ivanetiču v Novem mestu in dr. Moro v Ljubljani.

Da bi se udobneje in bolj pogosto brili z 1 britvico, poslužite se

MODRIH GILLETTE

električno kaljenih britvic.

Gillette

ZLET JUGOSLOV. SOKOLSTVA V BUKAREŠTO PRELOŽEN.

Vse brate in sestre, ki so se nameravali po subotiškem zletu udeležiti telovadnih svečanosti rumunskih gimnastov v Bukarešti, obvešča SSKJ, da se izlet ne vrši in je odgoden na prihodnje leto. Ravnotako se zleta v Bukarešti ne udeležijo češkoslovaški in ruski Sokoli. Svečanost rumunskih gimnastov se bo vršila zato drugo leto začetkom julija.

Uprava Sokola Ljubljana — Vič vabi vse brate in sestre na članski sestanek, ki bo v četrtek 25. t. m. ob 20. v Sokolskem domu. Ker se bo na sestanku razpravljalo o društvenem javnem nastopu, je udeležba za vse članstvo nujno potrebna.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Še vedno pogrešan

Kamnik, 23. junija.

Včeraj smo poročali, da je odšel preteklo sredo v planine gimnazijalec Srečko Vavpotič iz Kamnika. Ker ga do včeraj še ni bilo nazaj, so bili starši seveda zelo v skrbeh zanj in prosili so SPD, naj pošlje reševalno ekspedicijo. Res so odšle tri reševalne ekspedicije, ki so preiskale celo levo krilo Kamniških planin od Krvavca do Kamniškega sedla (Krvavec, Greben in Dolgo njivo), in ki še vedno iščejo pogrešanca, kajti danes dopoldne se še niso vrnile. Pogrešani Srečko Vavpotič je bil maturant in ne sedmošolec, kakor smo poročali, zelo priden in nadarjen mladenič. Za njegovo usodo so vsi v skrbeh.

Naše gledališče

OPERA

Sreda, 24. junija: Carmen. Red Sreda.
Četrtek, 25. junija: Vesela vdova. Red A.
Petek, 26. junija: Othelo. Red B. Gostuje Marij Šimenc.

IZURJEN NAJEMNIK HOTELA

s kavcijo za podeželsko mesto se sprejme. Ponudbe pod »Hotelpacht« na oglasni odd. Jutra.

Vrtne solnčnike

IZDELUJE

BELA FETTMANN, ZAGREB
Masarykova 9.

Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik! Prevzema tudi prevleke.

Praga-Baby

elegantni, mali potniški avtomobil, solidno zgrajen, udoben, hiter, potrošnja cca 8 litrov. Ugodni plačilni pogoji.

Znižane cene.

Na skladišču stalno tovorna vozila in avtobusi.

Avto-Praga

Zagreb, Gundulićeva ulica 16/I.

SENZACIONALNE NOVOSTI!

Vrtni solnčniki počenši od Din 200.—

Patentirani fotelj za reguliranje s tkanino.

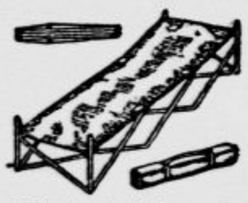

Patentne poljske postelje v največji popolnosti

Edini izdelovalci „MAŠA“ izdelkov, tovarna pohištva, šotorov, vrtnega pohištva, itd.

„JUGOTEKSTIL“—OSIJEK

†

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, mama, stara mama in tašča, gospa

Marija Gospodarič

danes, po daljšem trpljenju, mirno in boguvdano umrla.

Pogreb blagopokojnice bo v četrtek, dne 25. junija ob pol šestih popoldne iz hiše žalosti, Holzapflova ulica 7, na pokopališče pri sv. Križu.

Maša zadušnica bo v petek 26. junija ob 7. uri pri sv. Petru.

Prosimo tihega sožalja!

LJUBLJANA, 23. junija 1936.

Žalujoči soprog JOŽEF GOSPODARIČ, uradnik drž. žel. v pok.; MICI, ROZI in ERNA, hčere; DOLINAR JOSIP, banov. svetnik, LIKAR STANE, viš. kontr. drž. žel. — zeta.

Najkrajša noč

Leto pridrži na svojem višku dih, pomlad se poroči s poletjem, kresnice prižgejo svoje poročne lučke. Če pogledamo manj lirično, se je zgodila samo običajna sprememba v zemeljski legi napram soncu.

Kako kratki so najdaljši dnevi in kako malo zna napraviti mestni človek iz njih! Koliko jih je, ki opazijo, da vstaja sonce ob 4. da zahaja ob 20.? Meščan se brani velikega žara tega sonca, si ogleduje od vročine len termometer in zastira okna. Samo v kopališčih in na počitnicah vedo ljudje s hvaležnostjo uživati te dolge dni. Noči so tako kratke, da se v njih dogodi marsikaj. Toda o skrivnostih kresne noči ne vemo med mestnimi zidovi skoraj ničesar. Leto pridrži na svojem višku dih, in samo pesimist potoži ob začetku poletja: »Jesen je pred vrati!«

Gimnazijec odkril novo zvezdo

Razne evropske zvezdarne so te dni javile, da so v ozvezdju Cefeja odkrile novo zvezdo tretjega reda na mestu, kjer zvezdne karte doslej niso beležile nobenega nebesnega telesa. V potsdamski zvezdarni so jo odkrili baš za časa zadnjega sončnega mrka in so tudi posneli nje spektrum. Zanimivo je, da so dunajski listi prvi poročali o tej zvezdi in sicer jo je po njihovih poročilih odkril neki mladi češkostovaški gimnazijec, ki se rad bavi z astronomijo in ima na razpolago majhen teleskop. Zdi se, da bo prvenstvo za to odkritje pripadalo njemu.

Suša v Ameriki

V Severni in Južni Dakoti ter Montani v USA vlada ta čas suša, ki preti postati najhujša v zgodovini ameriškega severozapada. Po cenitvah poljedelskih strokovnjakov imajo farmarji vsak dan milijon bušlov pšenice škode. V zadnjih dneh je bilo tu in tam sicer nekaj dežja, toda ni mogel odločilno vplivati na kritični položaj. Suša je doslej uničila kakšnih štirinajst milijonov bušlov pšenice. Farmarji so morali že sedaj odpovedati se dvema milijonoma njiv pomladanske pšenice. S tem je nastal podoben katastrofalni položaj kakor za strašne suše predlanskega leta. V nekaterih ozemljih letina že dvanajst let ni kazala tako slabo kakor letos.

Najučinkovitejša reklama

Po zadnjih statistikah ameriških reklamnih podjetij gre 45 odstotkov vseh reklamnih investicij v tej deželi za oglase v dnevnikih, 30 odstotkov za oglase v magacinih, 18 odstotkov za reklamo po radiu, 6 odstotkov za lepake in 1 odstotek za reklamna pisma. Dnevniki rabijo v prvi vrsti za lokalne oglase, kajti skoraj vse detajlne trgovine in poslovalnice po ameriških listih vidijo v dnevniku svoj najvažnejši reklamni pripomoček.

Gorki ali Gorkij?

Kakor drugod, vlada tudi pri nas precejšnja zmeda v pisavi imena nedavno umrlega pisatelja. Pišejo ga »Gorki« in »Gorkij«. V ruščini ima oboje različen pomen. Gorki pomeni grič, hribec, gorkij pa je grenek, a pisatelj je imenoval samega sebe »grenkega«. V izgovorjavi je razlika med obema besedama malenkostna, a obstoji vendarle, po najnovejšem sovjetskem pravopisu pa se kratki »i« na koncu rusko napisane besede »gorkij« v latinici piše z »j«. Pravilno bi bilo torej pisati Maksim Gorkij, vendar bi morali to potem izvajati pri vseh ruskih osebnih imenih, ki se končujejo na »ij« in so pridevniki. V slovenščini pa je doslej veljalo pravilo, da se takšni ruski pridevniki transkribirajo po vzgledu naših pridevnikov brez »j«.

Beležimo:

Angleški kralj Edward VIII. bo preživel svoje letošnje počitnice v vili de l' Horizon med Cannesom in Antibesom. Hiša je last neke francoske gledališke igralke.

Ruska vlada je sklenila postaviti na državne stroške spomenike pisatelju Gorkemu v Leningradu in Moskvi.

Preobličene veličine

Bessemerjeva hruška in Melbina breskev, Luccine oči in Potemkinove vasi — Hawelock, lavallièra, stric Sam in John Bull

Gotovo vedo samo strokovnjaki nekaj pobližjega o graditelju motorja na težko olje, Rudolfu Dieslu, ki je umrl pred svetovno vojno. Stotisoči kovinarjev poznajo Bessemerjevo hruško, neobhodno potrebno orodje moderne jeklarske proizvodnje, a kdo pozna angleškega kemika Henryja Bessemerja, ki je to hruško okrog sredine preteklega stoletja izumil? Še nazornejši so primeri pionirjev elektrike Volte, Ohma, Ampèra, ki o njih v fizikalni uri nekaj malega slišimo, dočim so pojmi, ki so jih ustvarili, prešli v vsakdanjo rabo. Nič dosti drugače ni z Reaumurjem, Celzijem in Fahrenheitom, ki ne žive dalje kot raziskovalci, temveč kot toplotne in mrzlotne stopinje...

V mnogih prvovrstnih gostinskih obratih seveda stoji na jedilnem listu Melbina breskev, toda malo bo kuharskih umetnikov, ki bi vedeli, da je bilo Nellie Melba umetniško ime slavne koloraturke, ki se je rodila v bližini Melbourna v Avstraliji in se je imenovala prav za prav Helen Porter Mitchellova. Ona je bila tista, ki je breskev rada jedla pripravljeno na ta način. To je skoraj ista kakor z »Luccinim očesom«, neko čokoladno slaščico, ki je dobila ime po pevki Pavlini Luccovi, samo da so te oči dobile svoje ime po barvi njenih oči. Karl V. Basedow je bil menda prvi sistematični raziskovalec žlez in njihovega delovanja. Danes ga poznamo samo po imenu ene izmed žleznih bolezni, »bolezni Basedowa«.

Potemkinove vasi so govorni obrat, ki ga uporabljamo vsak dan. Brž kone bodo tudi mnogi vedeli, da poteka ta izraz od ruskega kneza Potemkina, ki je carici Katarini II. na neki vožnji po Volgi razkazoval vasi, ki so bile sestavljene kakor filmske dekoracije iz kulis. S tem ji je hoteli pokazati, da je velike vsote, ki so mu jih dali na razpolago za zgraditev naselij v teh ozemljih, res uporabil za pravi namen — kar pa je bilo zlagano. Neprimerno manj ljudi pa bo vsekako ki bi vedeli, da poteka zimski plašč »havelok« od imena britskega generala Havelocka, ki je plašč »izumil«. Njegov konkurent, »plašč Menšikova«, ki ga je nosil ruski knez Menšikov, je danes že pozabljen. Ali veste, da izvira ime »lavallière«, frfotajoče ovratnice koheme preteklega časa, od francoske kneginje Lavallière, ki je bila v intimnih odnošajih z Ludovikom XV.? »Uncle Sam«, stric Sam, kakor imenujejo šaljivo poosebljene Zedinjene države, ni živel seveda nikoli, to je samo razširitev črk U. S. A. Tudi Johna Bulla, kakor imenujejo na isti način Anglijo, ni bilo nikoli na svetu — razen v nekem romanu, ki ga je napisal pisatelj Arbuthnot ob koncu 17. stoletja.

Nemški strokovnjak za vprašanja DN

V Berlinu je zadela kap državnega tajnika Bernharda von Bülowa, bivšega legacijskega svetnika v Washingtonu, Carigradu in Atenah in specialista za vprašanja Društva narodov

KITAJSKI PREGOVORI

Če pride mična ženska v družino, bo imela vse grde proti sebi.

Žabi v vodnjaku ne moreš govoriti o oceanu.

Ženske prenašajo nesrečo lažje nego bogastvo.

Če ne znaš ukrotiti tigra, ukroti psa.

Zlato preizkušaš z ognjem, ljudi z zlatom.

Jezna pest ne more zadeti smejočega se obraza.

Nebo se ne boči nad vsakim človekom posebe.

„Vila zmage"

Mestece Asti v Piemontu, kjer je živel mnogo let italijanski maršal Badoglio, je razpisalo javno zbirko za nakup hiše, ki bi se naj darovala osvojitelju Addis Abeba. Hiša se bo imenovala »Vila zmage«.

Metuljček z ženskim obrazom

Angleška modelka Pamela Prime razkazuje v New Yorku najnovejše modne kreacije angleškega izvora

Kje spoštujejo belce

Na Dunaj se je vrnila s študijskega potovanja po Afriki gdč. Eta Donnerjeva z dunajskega afriškega zavoda. Na črni celini je proučevala socialni položaj zamorskih žen v tropskih pragozdih. Potovala je sama, ne da bi se ji kdaj kaj hudega primerilo. Poroča, da bele ljudi vsepovsod tam spoštujejo, kjer se doslej še niso dosti seznanili z njimi...

Montreux

Kraj, kjer te dni zaseda dardanelska konferenca

Montreux, kjer se je v ponedeljek sestala dardanelska konferenca, leži na vzhodnem koncu Ženevskega jezera v veličastni okolici. Če se pripelješ tja z železnico ali parnikom, opaziš na razdaljo dveh milj luksuzne hotele drugega poleg drugega, pensione za tujce, vrtove, parke, preobilico palm in eksotičnih rastlin, ki ostanejo na prostem do pozne jeseni. Obrežna promenada v zavetnem zalivu je ena najlepših na svetu in ji ni podobna niti ona na Rivieri. Poteka tako rekoč za hrbtom arhitektonske krasote, ki pomeni zadnji krik modernega komforta, na drugi strani pa občuduješ prekrasno pokrajino, ki jo tvorita sinje jezero z zobato verigo lednikov v ozadju.

Toda ta mondeni Montreux, ki okvirja sedaj diplomatsko vrvenje dardanelske konference, ni pravi Montreux. Tega bo opazil le popotnik, ki stopa peš skozi ta zadnji kos Waadtskega kantona. Gorski masiv na severu Lozane je Jorat, razhodna točka med Juro in Bernskimi Alpami. Tla padajo tu v velikanskih terasah, ki imajo na videz vsaka, svoje posebno podnebje in tudi rastlinstvo. Zadnje, gigantske skalne stopnice, ki padajo proti jezeru, so gole in ožgane, toda čuvajo enega najdražjih zakladov Waadta, kajti tu zori kaj dragoceno vino. Tri milje daleč se razteza pri nekdanji viničarski benediktinski opatiji Pullyju v štiridesetih umetnih terasah v višino do 800 m vinski paradiž »La Vaux«, v katerem pridelujejo svetlo rumeno, zelo dišeče in rahlo ščegetajoče vino. A tudi ko ostaviš Pully in postane pokrajina bolj gričasta, prevladuje okrog neštetih vasi trta. Vrtov skoraj ne vidiš. Šele pri St. Saphorinu zagledaš spet bujno, subtropsko vegetacijo, mirte, lovor in granatnike. Iz St. Saphorina drži kratka pot v idilični znameniti Vevey, pešcu pa se bolj izplača pot preko Chexbreškega platoja, kjer ima sloviti razgled na jezero, ki v veličastni kvivulji namaka vznožje Waadtskih Alp z masivom Velikega Murverana, na strme piramide Diableretov na savojski strani in nad dolino Rodana na sprednje straže orjaških lednikov Dent du Midija.

Pri Veveyu se pričenja nepretrgan niz mičnih gričev, gradov, vil in romantičnih krajev. Vevey sam slovi pred vsem po svojem viničarskem slavju, ki se vrši vsakih deset, petnajst let in pri katerem sodelujejo v pestrih, živih slikah podeželskega življenja vsi sloji domačega prebivalstva. To slavje predstavlja v simbolični obliki življenje tega prebivalstva v četvorici letnih časov. Tujci občudujejo najbolj lepoto mladih deklet in žena. Dekleta, ki so večinoma plavolasa, visokih postav, vitka, toda krepka, temnooka vidiš tudi na nič manj znamenitem prazniku narcis v Montreuxu. Žirije za lepotne konkurence bi imele tu težko delo, da bi izbrale najlepšo v tej preobilici lepote.

Če govorimo o Montreuxu, ne smemo pozabiti tudi na Chillon, mrki grad na ogromni skali, ki se dviga nad jezerom in ki mu je lord Byron postavil najlepši pesniški spomenik v svojem epu »Ujetnik v Chillonu«. Grad je nastal iz prastare trdnjave. Vojvoda Pierre Savojski pa je trdnjavo na tem mestu, ki so ga imenovali »waadtske Termopile« predelal tako, da je iz nje lahko mirno gospodaril nad kantonom, kar ni bilo lahko, kajti od severa so ga nadlegovali Helveti, ki so silili v deželo, od juga pa so ga napadali po kopnem in z brodovjem po jezeru Ženevčani. Chillon je še zelo dobro ohranjen, na obiskovalca napravijo poseben vtis podzemeljske temnice, kjer vlada tudi v najbolj vročem poletju leden mraz. Človeku se zdi neumevno, da je mogel neki ujetnik tu prebiti štiri leta živ. Bil je opat in zgodovinar Bonivard iz Ženeve, ki ga je dal vojvoda Pierre ujeti in zapreti zavoljo njegovega republikanskega mišljenja. Še danes kažejo dobro vidne sledove, ki so jih vtisnile njegove noge v neprestanem nemirnem potovanju okrog stebra, na katerega je bil uklenjen.

Najlepša lepota in največja zanimivost Montreuxa pa je jezero samo, ki ima tu, drugače nego v Ženevi, veličastni mir in žareče perspektive majhnega morja, a včasih tudi njegovo besnost. Kadar se zatemni nebo z oblaki in prične iz smaragdnih, bučečih valov brizgati pena, morajo ladje pobegniti kakor splašeni galebi. Kajti ne bi bilo dobro pristati na dnu tega jezera, ki je tudi globoko kakor majhno morje.

„Hladna" poletna demonstracija

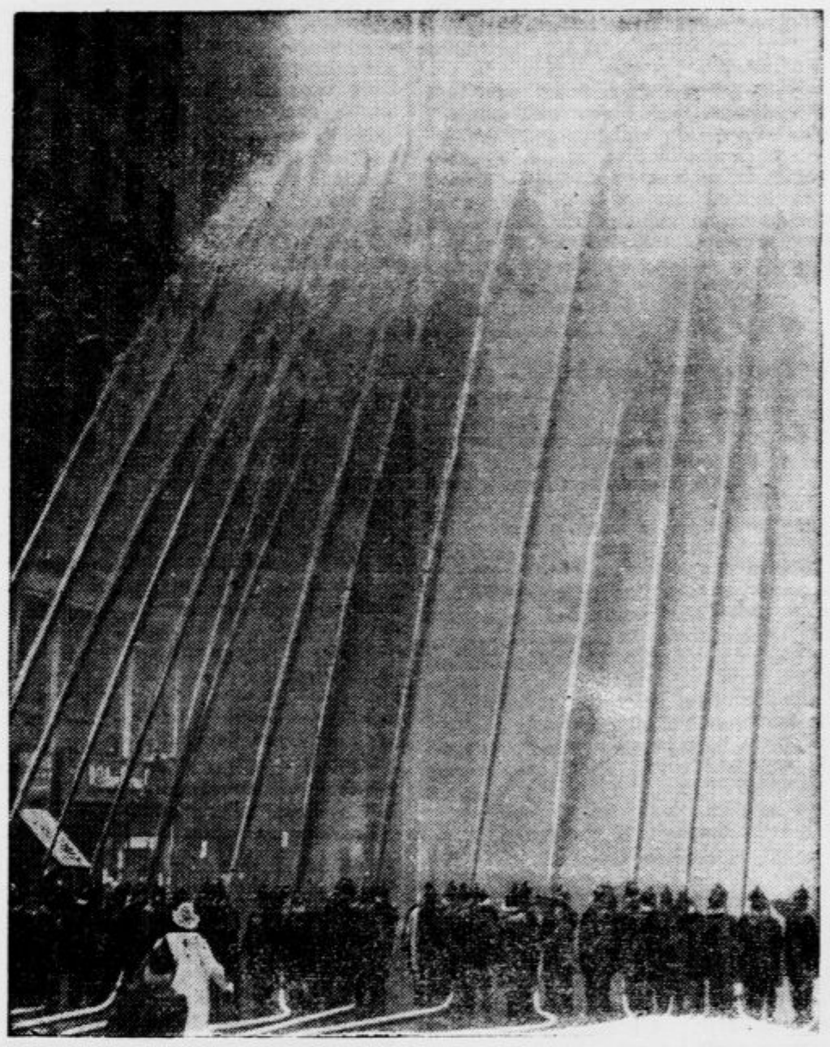

V Filadelfiji izvajajo gasilci množestveno vajo za gašenje velikih požarov

Kita je prerezala na dvoje

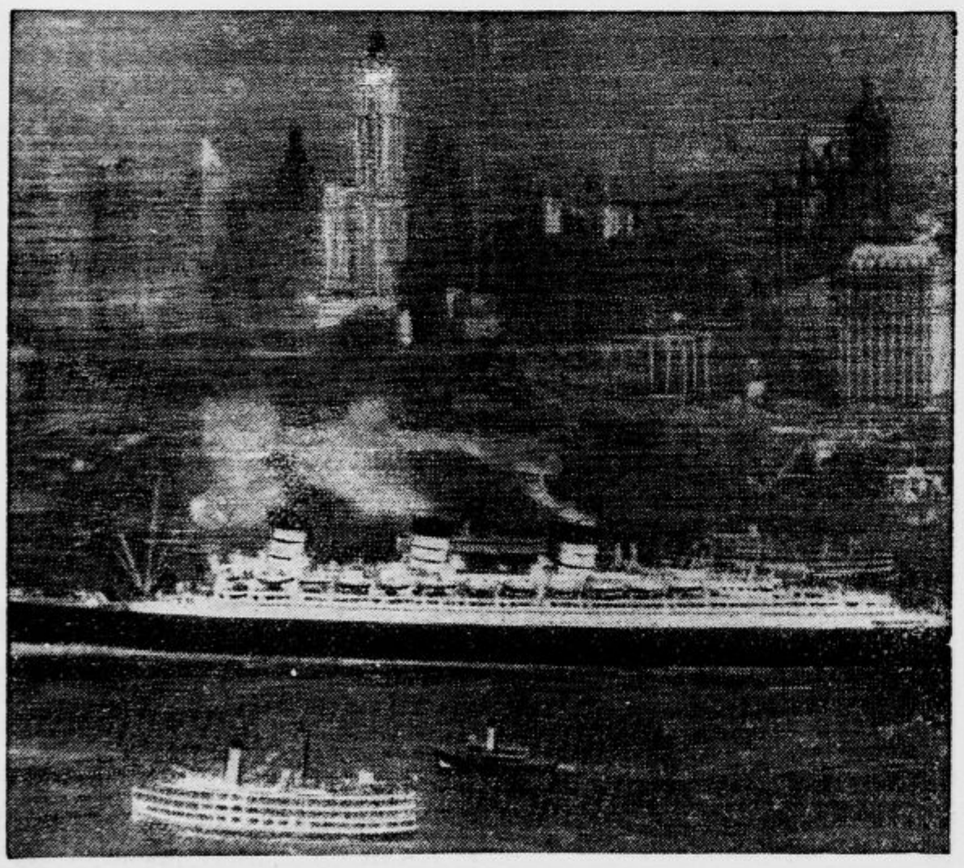

Največja prekomorska ladja »Queen Mary« je na svoji vožnji iz Amerike v Evropo srečala na Oceanu ogromnega kita. Z brzino 28 vozlov na uro je preklala 20 m dolgo ribo, da se je morje okrog ladje krvavo pordečilo. Potniki so za to srečanje izvedeli šele pri izkrcanju v Southamptonu

SVOJI K SVOJIM

ZA PRANJE PERILA UPORABLJAJTE VEDNO LE R E S DOMAČE IZDELKE! TO JE

PERION

PRAŠEK ZA PRANJE — NAŠ SLOVENSKI IZDELEK.

3500 let jazza

Jazz smatrajo običajno za pojav dekadence v povojnih letih. Neka angleška znanstvena ekspedicija v Egiptu, ki jo vodi Robert Mond, pa je napravila zanimivo odkritje: Na kamenitih ploščah je našla namreč številne slike, ki predstavljajo pokop kralja Tutmoza III. Za njegovo krsto plešejo črnci čudne figure, ki jih ni težko spoznati za moderne zamorske plese. Tudi njih glasbila so v marsičem podobna modernim jazzovskim glasbilom. To je bil torej jazz v l. 1350. pred našim štetjem, 3500 let tega...

10.000 hribolazcev

V Rusiji se pripravlja sedaj 10.000 mož, da se popnejo na vrhove najvišjih sovjetskih gora v Kavkazu, Srednji Aziji in zapadni Sibiriji. Ena izmed skupin planincev iz pripadnikov rdeče vojske se bo spravila preko tako zvane »Mramorne stene« (6400 m) v bližini Pika Kana Tengrija. Ta stena je veljala doslej za nepremagljivo. Zapadnosibirski planinci se bodo dvignili na zapadni vrh 4550 m visoke gore Beluhe v Altaju. Tudi na ta vrh še ni stopila človeška noga. Na Elbrus in Kazbek so množestveni izleti po več sto planincev nekaj običajnega.

Tuje milijone je zapravil

Praški bankir Lothar Felber se je pojavil te dni na policiji in je izjavil, da ne more vršiti nobenih nadaljnjih plačil. Ugotovili so, da je njegovo bančno podjetje pasivno za 3 in pol milijona Kč in da je mož porabil in zapravil zase ves denar, ki so mu ga bili zaupali.

ANEKDOTA

Med slabim gospodarjenjem pod regenti po smrti kralja Ludvika XIV. je madame de Prie, regentova ljubavnica, pokupila vse zaloge žita v deželi, kar je povzročilo porast cen in potem glad v deželi. Prišlo je do demonstracij in uporov. Ob takšni priliki so odposlali kompanijo mušketirjev, da bi streljala na »kanalijo«. K sreči je bil poveljnik te stotnije, stotnik d'Avigau blagohotnejši in pametnejši od tistih, ki so mu dali ta ukaz. Stopil je pred demonstrirajočo množico, se z eno roko odkril, z drugo je držal svoje povelje in je ljudi vljudno nagovoril: »Gospodje in dame! Ta ukaz tu nam veli, naj bi streljali samo na kanalijo. Prosim zato vse spodobne ljudi, ki jih tu vidim, da bi se prej odstranili!« V trenutku so se ljudje porazgubili.

VSAK DAN ENA

»Mož je tako zamaknjeno gledal v svo klobuk, da so mu ukradli juho...«

(»College Humor«)

ZANE GREY: 3

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

»Podpolkovnik McColloch, ali se me še spominjate?« je vprašala Betty.

»Seveda«, je odvrnil in se nasmehnil. »Ko sem vas zadnjič videl, ste bili majhno, podivjano dekletce iz Potomaca.«

»Se še spominjate, kako ste me posajali na svojega konja in me učili jahanja?«

»Seveda! In še danes mi je uganka, kako ste delali, da niste zdrknili kljusetu s hrbta.«

»O, kmalu bova spet lahko nadaljevala pouk. Slišala sem, podpolkovnik, o vašem čudovitem skoku s pečine, in veselilo bi me, če bi mi hoteli sami povedati vso zgodbo. Izmed istorij, ki sem jih čula, odkar sem v Fortu Henryju, je povest o vašem dejanju najbolj pravljična.«

»Da, Sam, do smrti te bo izmučila s tvojo ježo in s poizkusi, da bi ti dopovedala, kako je treba skakati v prepade. Prav nič se ne bi čudil, če bi se lotila ponarediti to umetnijo. Saj poznaš indijskega ponija, ki sem ga lansko leto kupil od trgovca s kožami. Nu, divji je kakor kozel, in Betty ni niti počakala, da bi bil ukročen.«

»Prilika, da se kaj pomeniva, se bo že našla,« je odvrnil podpolkovnik, obrnjen k Betki. »Zdaj moram govoriti s polkovnikom o nekih važnih rečeh.«

Očividno je šlo za nenavaden dogodek, zakaj, ko so možje nekaj trenutkov kramljali z ženskami, so se umaknili v skladiščno čumnato, in tiho, resnobno nadaljevali razgovor.

Lidija Boggsova je bila plavolasa in sinjeoko osemnajstletno dekle. Kakor Betty, je imela tudi ona dobro vzgojo in je v tem oziru prekašala graničarska dekleta, ki so znala malokdaj kaj drugega kakor gospodinjiti in tkati. Ob izbruhu bojev z Indijanci je bil general Clark poslal stotnika Boggsa v Fort Henry, in Lidija je zdaj že dve leti živela pri njem. Po prihodu Betke Zanove, ki jo je radostno pozdravila, sta bili ženski hitro sklenili prijateljstvo.

Lidija je nežno ovila Betki roko okoli vratu. »Zakaj te danes ni bilo v trdnjavo?«

»Dan je bil tako grd in neprijeten, da se nisem ganila z doma.«

»Nekaj si zamudila,« je pomembno dejala Lidija.

»Kaj hočeš reči? Kaj sem zamudila?«

»Oh, morda te ne bo zanimalo.«

»Kako dražljivo! Seveda me zanima. Nocoj me bo vse zanimalo. Kar povej, prosim.«

»Nič posebnega ni. Samo to, da je s podpolkovnikom McCollochom prišel v trdnjavo mlad vojak.«

»Vojak? Iz Forta Pitta? Ga poznam? Seznanila sem se z večino častnikov.«

»Ne, nikoli ga nisi videla. Vsem nam je tuj.«

Mislila sem, da imaš zabavnejše novice,« je razočarano rekla Betty. »Kakopak, tujci so v naši vasici redka stvar, a če pomislim, kakšni so bili tujci, ki so nas obiskovali minule čase — nu, tedaj moje zanimanje ni posebno veliko.«

»Počakaj, da ga vidiš.« Lidija je resno pokimala.

»Nu prav, pa pripoveduj, če se ti zdi potreba.«

»Iz južnih držav je, potomec zelo stare rodbine, kakršnih je tam spodaj dosti. Pozna se mu po hladnem, malomarnem, skoraj breobzirnem nastopu. Zal dečko je, velik in plavolas. In kako čudovito se vede! Do tal se mi je priklonil, moja zadrega je bila tolikšna, da sem komaj govorila. Saj veš, me smo vajene lovcev, teh velikanov, ki nam mečkajo roke. Nu, ta mladi človek je drugačnega kova. Kavalir je. Vsa dekleta so se že zaljubila vanj. In ti boš storila takisto.«

»Nikar ne klatita neumnosti, otroka,« ju je prekinila polkovnikova žena, ki jo je vznemirjal razgovor v sosednji sobi. »Ali se nimata pomenkovati o ničemer boljšem?«

Polkovnik Zane in njegova tovariša so tačas pretresali novico, ki je bila prišla tisti dan. Belcem prijazen indijanski tekač je bil prihitel v Short Creek — naselbino ob reki med Fortom Henryjem in Fortom Pittom — z novico, da se Indijanci v vsej dolini Ohia pripravljajo na roparski pohod. Podpolkovnik McColloch, ki ga je Wetzel obvestil o njihovem vročičnem nemiru — in ta vročica je izbruhnila sleherno pomlad — je bil šel v Fort Pitt, kjer je upal dobiti ojačenj; toda razen mladega vojaka, ki se je bil radovoljno ponudil, da pojde z njim, ni bilo moči nikogar pregovoriti, in tako se je bil z vso naglico vrnil v Fort Henry.

Njegovo poročilo je vznemirilo stotnika Boggsa, ki je zapovedoval posadki, zakaj nekaj njegovih mož je odrinilo vz vodo drvarit, in prej kakor čez dva tedna jih ni bilo pričakovati z njihovimi splavi.

Jonatan Zane, ki so bili poslali ponj, se je pridružil trojici in takoj zvedel vse podrobnosti. Kadar koli je bilo treba odločiti vprašanje, ki je zadevalo indijansko zvijačo in umetnost vojevanja, so vselej vprašali brate Zane za svet. Polkovnik Zane je imel pri nekaterih rodovih močan, prijateljski vpliv, in njegov svet je bil dragocen. Jonatan Zane, ki je mrzil že pogled na Indijanca, je — ne glede na svoje ogleduške, sledniške in bojevniške zmožnosti — pri posvetovanju malo zalegel. Polkovnik Zane je povedal možem, da sta bila z Wetzelom pičlih deset milj pred vrati trdnjave našla sledove klatečih se Indijancev; Wetzelovo nenadno izginjenje je še posebej poudaril.

»Nu, verjemite mi na besedo. Vájendotci so v velikem številu na bojni stezi. Wetzel me je zapustil na vrat na nos in samo rekel, naj brž hitim v trdnjavo. Bila sva nedaleč od Medvedjega močvirja pod Golo goro. Da bi nas napadli, sicer ne verjamem. Po mojem mnenju bi v takem primeru Indijanci pritisnili z zahoda in ubirali pot po visokih vrhovih ob Yellow Creeku. Ta pravec si zmeraj izberejo. A seveda, najbolje se je do dobrega prepričati; upam, da nam Lew še nocoj ali jutri zjutraj prinese natančnih poročil. Dotlej pošljemo nekaj ogleduhov v gozdove, Jonatan in podpolkovnik pa naj varujeta reko.«

Kulturni pregled

Filozofija in religija

II.

Za napredek splošne filozofske razvidevnosti (razlikovnosti) navajam pri mer iz spoznavne psihologije. Danes razlikujemo natančno štiri predmete spoznavne vsebine: stvar ob sebi, kakršna biva neodvisno od spoznavajočega subjekta, zaznavo, predstavo in pojem. Z zaznavo stopa spoznavajoči duh v neposreden stik s stvarjo ter jo neposredno opazuje in dojema z omejenimi, enostransko usmerjenimi čutili. Zunanja dražila učinkujejo na duha, ki se nanja odziva s svojskimi reakcijami. Dražila ne delujejo torej kakor pečatniki s svojimi podobami, ki bi jih od zunaj vtiskali v pasivnega duha. Z reakcijami se duh aktivno prilagaja zunanjim stvarem in jih le polagoma in deloma spoznava, večina njih bistva mu ostaja nevidna, prikrita. predstava je le modificirana obnova originalne zaznave, z njeno nazorno sliko si predočujemo odsotno stvar ali pa sanjamo o nji. Točno ločimo tudi prostorni odnos zaznave in predstave. Stvarna zaznava biva zunaj človeške glave, fenomen predstave se nahaja infinitezimalno nekje v notranjem in omejenem prostoru človeške lobanje ali možganov.

Ta nova, razvidna slika pa spoznavno problematiko samo zapleta in pomnožuje z novim še težjim problemom: kako je mogoče, da prestopa spoznavajoči duh notranje, imanentne meje možganov in posega ven v zunanji, transcendentni prostor realnih predmetov? Doslej je poizkušala samo bramanska spekulacija pojasniti to temno in paradoksno točko s fikcijo subjektivnega, individualnega duha, infinitezimalne iskrice, utrujene iz neskončnega ognja ali žara objektivnega, vsem ljudem kolektivnega duha. Zrcalo odsvita le eno solnčno podobo. Ako ga zdrobiš na tisoč kosov, ti pokaže vsaka čepinja isto in celo, seveda pomanjšano solnčno sliko. Enako je učil arabski filozof Averroès (1126-98), da je od duše ločeni in različni duh v vseh ljudeh eden in isti in da ta objektivni, skupni duh omogočuje spoznavanje kakor solnčna luč videnje Za nas pa velja: ignoramus, sed gnorabimus!

Živa substanca človeških možganov s čutili vred se je razvijala in prilagajala dražilom okolja. Zunanja dražila (solnce, zrak, zemlja, elektromagnetični in kozmični žarki) so vplivali na živo substanco, ki se jim je svojsko in aktivno odzivala. Žive reakcije so se morda stotisočletja ponavljale, spajale, utrjevale, zgoščevale in postale naposled dedne (apriorne). Iz števila in strukture možganov in čutil sklepa znanost regresivno na starost (zgodovino) in strukturo prostora ter odkriva razvojne osnove spoznavne sposobnosti.

Stvari in njih funkcije se ne pojavljajo v gotovi dovršeni in povsod enaki obliki, ampak se po stopnjah in sestavinah razvijajo ter dosegajo različno višino popolnosti. Tudi spoznavna razvidevnost prehaja iz splošnega, povprečnega in sintetičnega dojemanja v podrobno in analitično razlikovanje, kakor bi bile oči naše pozornosti pokrite z mreno ter bi se le polagoma čistile in prepuščale podrobnosti ali kakor bi opazovali z višine okolico, zavito v jutranjo meglo. Najprej spoznamo, da nekaj istinito biva okoli nas, a ne moremo še razločiti, kaj je prav za prav, ali mrtva ali živa stvar? Na prvi stopnji dojemamo le bit (bitoslovje), šele na drugi razvojni stopnji večje jasnosti in razvidevnosti začnemo razlikovati tudi podrobnosti bistva (bistvoslovje). Danes vemo le, da biva nekaj, kar prenaša elektromagnetične valove, znano pa ni bistvo tega nevidnega nekajstva. Po nekem historičnem izročilu imenujemo ta neznani x iz praktičnih ozirov sporazuma z besedo »eter«. Poznamo le bit (nekajstvo) etra, njegovo bistvo (kajstvo) nam je še prikrito.

Statistična psihologija opozarja, kako neenakomerno napreduje razvidevnost pri različnih ljudeh. Pripadniki vsakega stanu ali sloja se razvrščajo po svoji umski sposobnosti v statistični krivulji 10 : 90. To se pravi, v vsakem stanu ali sloju se jih povzpne samo deset od sto na višjo stopnjo samostojnega mišljenja in ukrepanja.

Statistična krivulja prikazuje zlasti sloj takozvane »inteligence« v pravilni luči, samo 10% jih zasluži častno ime inteligence, ostalih 90% se je per nefas vtihotapilo med »ljudski cvet«, kar strahovito potrjuje sodobna kriza inteligence.

Napredujoča razvidevnost je razširila tudi obseg spoznavajočega subjekta. Doslej smo menili, da spoznava le zavest, a izkazalo se je spet obratno: osnovne in prvotne korenine spoznavanja ženo iz podčutne podzavesti. Šele zadnji čas smo dognali, da proizvaja abstrakcije avtomatično in pred vsem podčutna podzavest. Stari racionalizem je le podzavestna, anticipativna stopnja našega vsakdanjega empirizma. Po principu vzvratnosti učinkuje vsako novo spoznanje nazaj na spoznavajoči subjekt in preureja ravnovesje starih, prejšnjih spoznav.

Vzvratno deluje luč spoznavnega napredka tudi na metafiziko in jo nam predstavlja v novem ustroju, tako da moramo razlikovati prirodno in nadprirodno metafiziko. Prirodno poznamo že iz podatkov modernega, infinitezimalnega prirodoslovja. Nadprirodna pa se cepi spet v konfesionalno in mitološko metafiziko. V konfesionalno metafiziko pozitivnih, kulturnih religij izkustvena znanost metodično nima pristopa. Mitološko (pogansko) metafiziko pa je razkrinkala kot ustvarno samoprevaro ali praznoverno tolmačenje prirodne psihologije in parapsihologije (metapsihologije).

Tudi religiozno in znanstveno metafizični nagon se razvija po statistični krivulji, samo v 10% prodira verska zavest samostojno do metafizične vsebine, praznino 90% nesamostojne mase izpolnjuje vzgoja. Kjer pa ni prave ali nobene vzgoje, tam ostane verska zavest prazna, torej brezverska in brezbožna ali praznoverna. A tudi 10% elita metafizičnih strokovnjakov sama razpada na specifično omejene in usmerjene sotrudnike. Nobeden izmed njih ne more sam dojeti metafizične resnice in na nobenem področju spoznavanja ni potrebnejša sotrudnorazvojna organizacija, kakršna združuje z enotnim smotrom že hrvatske tomiste, skotiste in okamiste.

Dr. Franc Derganc

Nov zvezek „Misli in dela“

Pravkar izišli 7.—8. zvezek kulturne in socialne revije »Misel in delo« priobčuje na uvodnem mestu članek »Moč in odgovornost.« Ie to nekako nadaljevanje uvodnika v prejšnji številki, v katerem je bila beseda o dolžnostih močnejših narodov. Z istega idejnega zrelišča presoja revija tudi dolžnosti tvornih sil znotraj vsake države. Prehajajoč na naše razmere, skuša dognati, kje je večja moč v političnem, gospodarskem in kulturnemu smislu. Po tej logični poti prihaja pisec uvodnika do točke, ko razglablja položaj najmočnejše politične skupine v naši državi, nekdanje velike srbske radikalne stranke in ugotavlja njene, večidel zamujene dolžnosti do državne in narodne celote, ki so izhajale prav iz njenega vplivnega položaja. Ob koncu sklepa pisec: »Politična miselnost srbskega dela našega naroda vsebuje poleg tega, kar se je očitovalo v tej stranki, še mnogo drugih dragocenih zakladov, ki jih doslej nobena politična stranka še ni znala izkopati in izkoristiti. V teh skritih zakladnicah je brez dvoma mnogo zlata, ki se bo dalo črpati v korist jugoslovanske skupnosti. Med zakladi je gotovo tudi mnogo etičnih vrlin, ki bodo morale končno prodreti na površje in dati vsemu političnemu delu svojo idejno oznako«.

Univ. prof. dr. Evgen Spektorskij, čigar prodorno znanje in bleščeče pero je pri nas pokazala zlasti njegova »Zgodovina socialne filozofije«, je prispeval članek: »Nastanek in težnje današnjega nacionalizma«. Pisec prikazuje razvoj nacionalne ideje po francoski revoluciji, zlasti pa njegovo najnovejšo stopnjo v sedanji dobi. Nacionalistične težnje označuje kot sredobežne, sredotežne in osvajalne in pravi, da je težko presoditi, katera bo zmagala. »Ne vemo sigurno niti tega, ali vodi moderni nacionalizem, čeprav z velikimi težkočami, do miru med narodi ali pa jih žene v novo bratomorno vojno... V neverjetno napeti današnji mednarodni atmosferi ne gre le za vprašanje o razdelitvi tržišč in ekonomskih sfer, ampak tudi za razdelitev narodnostnih sfer, t. j. tistega, kar imenujejo Nemci Volksgebiet ter Kulturgebiet«.

K obletnici smrti dr. Gregorja Žerjava priobčuje revija tri članke iz vrste najodličnejših češkoslovaških politikov in borcev za osvobojenje obeh bratskih narodov. Voditelj, narodno-socialistične stranke V. J. Klofač sklepa svoj članek o njem takole: »Bil je krasna pojava kot politik, mislec in kot človek. Vedno sem visoko cenil njegove voditeljske sposobnosti, kajti bil je v resnici voditeljski duh. V zgodovini češkega in jugoslovanskega odpora proti Avstriji mu je za vselej zagotovljeno častno mesto«. Ministrski svetnik Č T K Ladislav Tvarůžek pripoveduje o dr. Žerjavu spomine izza časa sodelovanje v »mafiji«. Takisto se ga lepo spominja odlični publicist, eden najdelavnejših članov »mafije« Jan Hajšman, vneti prijatelj Jugoslavije in ožji znanec pokojnega dr. Žerjava. Tako so trije Čehi vzorno počastili spomin voditelja naprednih Slovencev in obenem zopet pokazali, kako tesno je bilo naše sodelovanje v odločilnih bojih za osvobojenje. Sedaj, ko skušajo dedni sovražniki izpodkopati temelje naše svobode, se znova vsiljuje nujnost ožjega sodelovanja med češkoslovaško in jugoslovensko politiko—še ožjega, kakor je dano že z Malo antanto.

B. Borko je zastopan v tem zvezku s člankom »Emanuel Rádl«. Če izvzamemo dva članka v »Jutru«, je to prvi, vsekakor pa najobširnejši slovenski prikaz življenja in dela enega izmed vodilnih čeških filozofov. Rádlova filozofija se ne le po sistemu mišljenja, marveč še posebej po formi močno razločuje od katedrske, šolske filozofije. Rádl skuša po Masarykovem vzoru približati filozofijo življenju, ker vidi v nji tisto disciplino, ki naj popelje človeka in človeštvo iz današnje splošne krize. Pisec podaja v poglavitnih obrisih Rádlov filozofski nauk in predvsem označuje njegovo etiko.

Gustav Šilih zaključuje svojo razpravo »Narodno socialistična vzgoja v Nemčiji.« V zaključnem poglavju navaja tudi nekatere kritične opazke o načelih nove nemške vzgoje, priznava pa, da je »narodni socializem vendarle bolje nego dosedanji nemški narodni in vzgojni pokreti prisluhnil resničnemu bistvu nemškega naroda, da je tudi sedanja nemška vzgojna reforma pravilneje upoštevala nemški narodni značaj, čigar tipična poteza ni samo nagibanje k iracionalnemu in k individualizmu, marveč tudi prostovoljno priznavanje nuje kot oblike socialnega vezanja«. Samo pobožna želja je, če si pisec—s primerno skepso, kajpak—obeta, da bo utegnila nova (narodno—socialna) vzgoja tako stopnjevati odlične nemške narodne lastnosti, »da bodo dovolj močno protitežje narodnim hibam.« Kajti sistem, ki sta mu evangelij dve knjigi, obe delo odločilnih voditeljev sedanje Nemčije: Hitler, »Mein Kampf« in Rosenberg, »Der Mythus des 20. Jahrhunderts«, ne more voditi drugam, kakor v stopnjevanje tistih lastnosti nemškega naroda, ki ga »delajo nevarnega šibkejšim narodom«. Žal da pri nas prav teh dveh knjig nihče pozorno ne čita, sicer bi ne bile mogoče tolike naivnosti, kakor jih kdaj, pa kdaj slišimo o nemškem narodnem socializmu in njegovih smotrih.

V Obzorniku so izšle razne aktualnosti, med njimi dr. B. Vrčona članek »Problem malih narodov«, dr. Z. pravilno presoja problema naše radio—postaje, ki naj bi bila izraz »enotne kulturne volje«, S. B. informativno poroča o minimalnih mezdah in kolektivnih pogodbah v Jugoslaviji i. t. d. Kakor v vsakem zvezku, so tudi v tej številki prava poslastica za čitatelja drobtine na treh straneh platnic.

Prihodnja številka »Misli in dela« izide septembra. Naj bi njeni naročniki in čitatelji izkoristili počitnice za to, da pridobe tej reviji kaj novih naročnikov:: s tem dejanjem ji bodo najbolj pomagali!

SPORT

Vidovdan litijskih sportnikov

Krožni tek SK Litije

SK Litija priredi na Vidovdan, 28. t. m. ob 18. krožni tek na progi Šmartno-Litija v dolžini 4000+3000 m za seniorje in juniorje.

Pravico tekmovanja imajo moštva 5 tekačev in poedini člani klubov JLAS. Start bo na trgu v Šmartnem ob 18. za juniorje, ob 18.5 za seniorje. Prvi na cilju dobi 1 točko, drugi 2 in tako dalje. Moštvo ki dobi najmanj točk, se proglasi za zmagovalca. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JLAS.

Nagrade: Prvoplasirano moštvo seniorjev sprejme prehodni pokal SK Litije in diplomo. Prehodni pokal preide v trajno last po trikratni sporedni oz. petkratni zmagi v presledkih. Diplome prejmejo trije najboljši poedinci seniorjev in juniorjev.

Prijave naj se pošljejo na naslov SK Litija, Litija najkasneje do 26. t. m. do 18. brez prijavnine.

Nogometni program SK Litije na Vidovdan: Ob 19. old boy moštvo Litije : Amater, Trbovlje; ob 21. nočne tekma med Litijo in SK Kandijo iz Novega mesta.

Lahkoatletske tekme srednješolcev v Novem Sadu

Letos in poslej vsako leto se bodo vršile v Novem Sadu lahkoatletske tekme srednješolcev z namenom, da se nudi prilika tekmovanja vsem, ki redno trenirajo. Vsak tekmovalec se mora udeležiti najmanj treh tekmovanj, če hoče, da se mu rezultat prizna. V posameznih disciplinah bo zmagovalec tisti, ki bo v teku štiriletnih tekmovanj dosegel najboljši rezultat.

Tekmuje se v teku na 60, 100, 200, 400, 800, 1.000, 1.500, 3.000, 5.000 m, zapreke 110 in 400 m, srednješolski maraton, ki se bo določil kasneje, krogla, disk, kopje, kladivo, skok v vis in daljino, skok ob palici, troskok, in štafete posameznih zavodov ali mest.

Pri metih se bodo uporabljali predmeti z določeno težo za posamezne starosti tekmovalcev. Prvakom posameznih disciplin bo omogočeno, da pojdejo na prihodnjo olimpiado, če bo v Evropi, ali na kakšno drugo večjo mednarodno lahkoatletsko prireditev.

Tekmovalci se dele v tri skupine: do 16. leta, do 18. leta in v one preko 18 let. Letošnje tekmovanje bo 24., 25., in 26. julija. Vsak udeleženec plača na dan nastopa 5 din. Prijave sprejema in pojasnila daje vse do dneva tekmovanja Jaša Bakov, suplent v Koprivnici, od 1. julija dalje pa v Novem Sadu, poste restante.

Službene objave LNP

28. seja k. o. dne 16. junija 1936

Kaznujejo se: Kobal Branko, Mladika, po § 31 k, p. s 14-dnevno zabrano igranja. Kazen teče od dneva objave. — Verbič Dore, Brod, po §§ 24 in 18 k. p. z uporabo §§ 13, 14 k. p. z 2-mesečno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 23. julija 1936. — Zupančič Slavko, Svoboda-Zagorje po § 24 k. p. s 3-mesečno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 5. septembra 1936. — Zupan Alojzij, Svoboda-Zagorje, po §§ 24 in 28 k. p. s 6-mesečno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 5. decembra 1936. — Čebin Vinko, Svoboda-Zagorje, po § 18 k. p. z 1-mesečno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 5 julija 1936. — Palčič Hinko, Svoboda—Zagorje, po §§ 26 in 28 k. p. z uporabo §§ 13, 14 k. p. z 1-letno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 5. junija 1937. — Vedenik Pavel, Svoboda—Zagorje, po §§ 24, 3 in 26. k. p. z 9-mesečno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 5. marca 1937. — Krek Stane, Drava, po §§ 31, 36 k. p. z 1-mesečno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 5. julija. — Špat Avgust, Drava, po § 31 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 19. junija 1936. — Koren Emil, Drava, po §§ 18 in 31 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja. Všteje se suspenz in mu kazen poteče dne 19. junija 1936.

Uvede se kazensko postopanje zoper Trčka Cirila, Korotan—Lj., Šuštarja Roberta, Amater, in Mostarja Evgena, Svoboda—Zagorje.

Zadeva zoper Kosa Franca, DASK, se ponovno odstopa p. o. v pristojno poslovanje.

Suspendirajo se: po § 55 k. p. Trček Ciril, Korotan—Lj., Trepše Miroslav, Jadran, in Glavič, Železničar, — po § 67 k. p. Šustar Robert. Amater, in Mostar Evgen, Svoboda—Zagorje.

BSK ne pojde na tekme za jugoslovenski pokal. Na seji upravnega odbora BSK je bilo sklenjeno, da klub ne bo sodeloval v tekmovanju za jugoslovenski pokal. Drevi bo igralo moštvo nočno tekmo z enajstorico madžarskih profesijonalov »Bocskaya«.

Ljubljanski olimpijski pododbor. Odborova seja bo v petek ob 18.30 v damski sobi kavarne Emona. Dnevni red: likvidacija letošnjega olimpijskega dneva v Ljubljani. Zastopniki organizacij, ki so priredili posamezne prireditve in olimpijski dan, naj prineso na sejo izčrpna pismena poročila. Tajnik Nagy.

Službeno iz LNP. Po seji poslovnega odbora bo drevi ob 20. v podsavezni pisarni seja upravnega odbora.

Službene objave Ljubljanskega hazena podsaveza. Iz seje u. o. 17. t. m. Na znanje se vzame izjava Ptuja, da ne iz finančnih razlogov nastopi v finalnih tekmah za prvenstvo podsaveza proti Gorenjcu. Za tekme v drž. prvenstvu se placira kot drugi klub ljubljanskega podsaveza ASK. Gorenje. Kaznuje se Oman Anica (Ilirija) s tromesečno zabrano (§ 21 kaz. prav.) zaradi nedovoljenega nastopa v družini Haška. Redna seja u. o. bo drevi ob 20. v posebni sobi kavarne Evrope.

Kolesarska podzveza. Redna seja odbora in k. o. danes ob 20. v gostilni pri Amerikancu. Na sejo se vabi g. Bricelj. Ljubljanica. Pred sejo (ob pol 20.) sestanek funkcionarjev kol. sekcije Hermesa. Gg. Maver in Schweitzer vabljena.

SK Ilirija, lahko atletska sekcija. Redni treningi sekcije so vsak torek, četrtek in soboto na igrišču Slovana. Zaradi bližajočega se dvoboja s Planino, se opozarjajo juniorji, da redno posečajo treninge.

SK Svoboda. Danes ob 20. izredna seja pri »Sokolu«. Kamnikar sigurno,

ASK Primorje (centralni odbor). Odborova seja bo jutri v četrtek, 25. t. m. ob 20.30 v restavraciji Zvezda, (Lahkoatletska sekcija). Na lahkoatletskem mitingu o priliki svečane otvoritve »Stadiona Viteškega kralja Aleksandra I., Uedinitelja« v Murski Soboti v nedeljo, dne 28. t. m. nastopijo: Kovačič, Serše, Kajfež, Škušek, Srakar Franc, Šušteršič, Požar, Žorga, Martini, Weibl, Czurda. Odhod iz Ljubljane v soboto ob 13.36. Srakar se pridruži v Litiji, Požar odpotuje iz Maribora v nedeljo, odhod iz Maribora zjutraj 5.35. Vodja moštva Weibl. V nedeljo startajo v Litiji: Krpan, Srakar I., Perc, Kranjec, Bezlaj. Vodja Kernev, odhod iz Ljubljane ob 13.36. Za nastop v Zagrebu na dvoboju Dunaj : Zagreb so povabljeni: Goršek, Krevs, Gabršek. O odhodu bodo pravočasno obveščeni. Srakar F. naj v Litiji kupi karte z obrazcem, ki dovoljuje polovično vožnjo za Mursko Soboto. Vsi imenovani atleti si morajo urediti in pravočasno dvigniti na igrišču vso potrebno opremo.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

s— **2000 delavskih in nad 200 uradniških prošenj.** Zaradi neprestanega dotoka novih prošenj, zaradi intervencij, priporočil in povpraševanj za službenimi mesti pri Kranjski industrijski družbi razglaša ravnateljstvo, da je delavski in nameščenski stalež podjetja povsem izpolnjen. Prosimo javnost in posameznike, da ne vlagajo nobenih prošenj in da opustijo svako priporočanje, ker podjetje nobenih tozadevnih intervencij ne bo moglo upoštevati, posebno pa, da se opustijo posredovanja iz oddaljenih krajev, saj je v evidenčnem uradu KID že zdaj nad 2200 prošenj domačinov iz najbližje okolice, ki jih podjetje ne more zaposliti. Delovni urad Kranjske industrijske družbe.

Iz Ljutomera

lj— **Pižmovke** se pojavljajo ob Muri in njenih pritokih v vedno večjem številu. Ribiči pravijo, da jih je od zadnje povodnji precej več. Pri Radincih so jih v dveh dneh ujeli tri, eno staro in dve mlajši, slednji v bobnu (ribiški mreži stožčaste oblike), v katerem je ribič nastavil ribe za vabo. To je dokaz, da pižmovke občutno škodujejo ribištvu.

lj— **Dva požara.** Zgorela je hišica posestnika Puklavca v Nunski grabi. Gospodinja je zakurila za peko in potem odšla iz hiše. Zaradi slabega dimnika se je vnela slamnata streha. Gsilci so ogenj še hitro pogasili, toda škoda je za Puklavca, ki ni imel nič drugega kakor hišico, zelo občutna, ker ni bil zavarovan. V soboto zvečer pa je zgorela med hudo nevihto viničarska hiša vinogradnika Gfrererja na Podhamru.

★

GORNJA RADGONA. Ko se je te dni kopal v Muri g. Franc Brumec, poštni upravitelj, je pustil obleko na bregu. Po vrnitvi s kopanja pa je zapazil, da se mu je splazila v suknjič velika kača. Torej ne puščajte obleke na prostem! Upamo, da bo gornjeradgonska občina v letošnjem poletju dala v rabo lani dograjeno letno kopališčno stavbo na Tratah. — Vodja tukajšnje glasbene šole g. Grand je priredil prejšnjo soboto zvečer in v nedeljo popoldne v posojilnični dvorani uspel koncert s svojimi učenci. Žal le, da obisk ni bil zadovoljiv.

RADIO

Četrtek, 25. junija

Ljubljana 12: Baletna glasba na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radio orkester. — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Savez kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Havajske kitare na ploščah. — 20.10: Naša srednja šola — II. predavanje (prof. Miroslav Adlešič). — 20.30: Pevski koncert gojencev ge. Pavle Lovšetove. — 21.30: Operetni venčki (radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio jazz.

Beograd 16: Narodne melodije. — 18.05: Orkestralen koncert. — 20: Koncert godbe kraljeve garde. — 22.30: Narodne pesmi. — **Zagreb** 17.45: Koncert godalnega kvarteta. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.15: Narodna glasba. — **Praga** 19.30: Iz Leharjeve operete »Vesela vdova«. — 20.45: Orkestralen koncert. — 21.35: Lahka glasba. — 22.15: Šramel kvartet. — **Varšava** 20: Koncert orkestra. — 21: Pevski koncert. — 22.15: Lahka in plesna muzika. — **Dunaj** 12: Lahka godba. — 16.05: Donizettijeva opera »Ljubavni napoj« (plošče). — 17.35: Arije in pesmi. — 19.30: Kitare. — 19.50: Veseloigra. — 22.10: Koncert vojaške godbe. — 23.45: Jazz-orkester. — **Berlin** 19.15: Griegova »Lirična suita«. — 20.10: Prenos Corneliusove opere »Cid«. — 22.30: Antična olimpijada. — 22.45: Plesna muzika. — **München** 19.30: Zborovsko petje.—20.10: Orkestralen koncert — 21.10: Pester program na ploščah. — **Stuttgart** 19.15: Veseloigra. — 20.10: Zabaven program. — 22.30: Pevski koncert. — 22.45: Plesna muzika. — 24: Nočni koncert romantične glasbe. —

Radijska patrulja — Roman v slikah.

10.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«.

Onemogli čuvaj se je zasmilil Osvaldu.

Prinesel mu je čašo vode.

Bil pa je brez rokavic in je puščal odtise prstov.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.· v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerko

prvovrstno moč, z večletno prakso, išče frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Cankarjeva ulica 1. 14634-1

Šoferja

za avtotaksi, za stalno, — sprejmem takoj. Plača po dogovoru. Kavcija v gotovini Din 3.000. Jeram Jurij, Slov. Javornik 90. 14603-1

Kontorista ali kontoristinjo

po možnosti z znanjem italijanščine ter osnovnimi pojmi iz knjigovodstva, išče industrijsko podjetje na deželi. Nastop takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kontorist 307«. 14597-1

Pekovskega pomočnika

nad 30 let, treznega in vestnega delavca, zmožnega vsega dela, in pri parni peči, kateri bi nosil tudi kruh, sprejmem. Samo kateri reflektira na stalno službo. Nastop takoj. Naslov v vseh poslov. Jutra. 14598-1

Trgov. pomočnico

manufakturistinjo, dobro moč, lahko tudi aranžerko izloh, vešča nemščine, — sprejmem v večjo modno trgovino na Gorenjskem. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14556-1

Mladeniča

starega do 25 let in sicer za čolnarja na Bledu, po možnosti z znanjem nemščine in jahanja konj, — sprejmem. Nastop takoj, plača po dogovoru. Hrana, stanovanje, perilo v hiši. Rudolf Ambrožič, Mlino — Bled. 14605-1

Dva ključavničarja za tehtnice

specijalista za tehtnične skale, sprejmemo. Služba stalna. Javiti se takoj: Voja Tomić, Beograd, Lička ulica 2. 14626-1

Vzgojiteljica

želi nastopiti službo, najrajši 1. julija. Poizve se na naslov: M. S. Poljanska cesta 25. 14622-2

Frizerko

prvovrstno in samostojno, sprejme »Salon Maksa«, Resljeva 2 (istotam sprejmem frizerko za izpomaganje). Služba stalna. 14616-1

Mlado dekle

siroto, ki bi se hotela izvežbati v kuhanju, sprejme za daljšo dobo večje podjetje v Ljubljani. Pismene ponudbe pod »Dobro preskrbljena« na ogl. odd. Jutra. 14567-1

Mlado postrežnico

za ves dan, sprejmem k detetu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14619-1

Služkinjo

pridno in čisto, za Sušak, iščem takoj. Več se poizve v ogl. odd. Jutra. 14618-1

Knjigovodkinjo

zmožno slovenske in nemške korespondence, išče veletrgovina moke. One, ki so službovale v tej stroki, imajo prednost. Nastop takoj! Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Korespondenca«. 14610-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par tavek 3 Din za dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Tkalski mojster

išče zaposlenje. Ima dovolenje zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »S. S. R.« 14631-2

Mlajši samec

zanesljiv, praktičen, dober rokopis, računar itd., išče kakršnokoli službo. Sposoben tudi težjega dela, fizičnega dela. Nudi jamstvo Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14608-2

Šiviljo na dom

iščem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14609-2

Trgovski pomočnik

manufakturist, aranžer, — kavcije zmožen, išče mesto pri večji tvrdki. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znako »Celjan«. 14523-2

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenka

meščanske šole, stara 15 let, želi vstopiti kot vajenka v kakšno trgovino. Veselje pa ima tudi do modistovske obrti. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14617-44

INSERIRAJ V „JUTRU"

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnik

v Srbiji, Črnigori, specerijske, železninske, galanterijske in manufakturne stroke odlično vpeljan, prima reference, išče zastopstva prvovrstnih tvrdk. — Ponudbe pod »K-3745« na Interreklam Zagreb, Masarykova 28. 14604-5

Avto moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ariel 500 ccm

OHV, s prikolico, proda Rupena, Lutz, Ljubljana, Šiška. 14628-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

kromirana in poniklјana, nemški fabrikat, dobite po neverjetno nizkih cenah v NOVI TRGOVINI, Tyrševa cesta 36. 14638-11

Damsko kolo

»Adler«, luksuzen, pokroman model, tovarniško novo, poceni naprodaj. — Fügnerjeva 7, desno pritličje. 14632-11

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bukovi odpadki

suhi, kratko žagani, zopet na razpolago. — IVAN ŠIŠKA, tovarna parketov. Metelkova ul. 4. — Telefon št. 2944. 14248-16

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisarniško opremo

mize in omare, z roloji, kupimo. Jugolutz, Ljubljana, Šiška. 14630-7

2 kompletni izložbeni okni

z roleti, rabljeni, kupim. Ponudbe z opisom velikosti in ceno na Katarina Šilar, Stražišče. 14615-7

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Plise, entel, ažur

gumbe, gumbnice, monograme, izvrši takoj Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Strukelj. — Zepni robci, plenice, ročna dela. 169-30

Manufakturna trgovina **Anton Schuster** LJUBLJANA

vzame v račun hranilne knjižice Mestne hranilnice in Ljudske posojilnice v Ljubljani. 14612-30

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov vnovčuje in prodaja najbolje za takojšnjo gotovino ALOJZIJ PLANINŠEK, ag. bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul. 11 I. nad. Telefon 35-10. — Znamke z odgovor. 14080-16

Do 160.000 Din

kupim knjižic podeželskih hranilnic. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Članice Zadružne zveze«. 14601-16

Hranilne knjižice

Kmetskega hranilnega in posojilnega doma Ljubljana, v vrednosti 5.000 do 40.000 Din, kupim pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro Ivan Berce«. 14237-16

Hranilno knjižico

Mestne ljubljanske 60.000, prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja gotovina Gld«. 14614-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilno

dobroidočo vzame v najem ali na račun mlad, simpatičen par v prometnem kraju na deželi ali v mestu 1. julija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14607-17

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

z dvema prostoroma, pripraven za vsako trgovino in dvosobno stanovanje — ugodno oddamo. Pojasnila Borštnikov trg 1. 14509-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novo hišo

prodam ali dam v najem za več let. Marija Bračko, Pobrežje, Gubčeva. 14636-20

Komfortno vilo

na Prulah, enodružinsko, s 6 sobami, garažo itd. — ugodno proda gospodarska pisarna Tribuč, Glince, Tržaška c. Telefon 26-05. 14616-20

Stavbena parcela na Bledu

lepa, naprodaj, z lepim razgledom na jezero, velikost parcele 1550 kv. m, zelo poceni. Za polovico vrednosti sprejmem hranilno knjižico dobrega denarnega zavoda. Franc Svetina, plaval. mojster hotela Toplice, Bled. 14606-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

1 ali 2 sobno, oddam 1. julija. Novi trg 5/II, levo. Ogled od 12—2. 14595-21

2-sobno stanovanje

s predsobo in pritiklinami oddam v I. nadstropju na Cesti 29. oktobra (Rimski) štev. 23. 14621-21

3-sobno stanovanje

s kopalnico, oddam 1. avgusta. Novi trg 1. 14624-21

Dijaške sobe

1—2 dijakinji

iz boljše hiše, sprejmem. Bernot, Maistrova 17/I. 14635-22

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

čisto in zračno, oddam za čas počitnic 1 ali 2 gospodoma ali zakonskemu paru. Po želji tudi s hrano. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14516-23

Opremljeno sobo

veliko in mirno (eventuelno dve skupaj) s posebnim vhodom, v centru mesta oddam s 1. julijem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14157-23

Sobo

prazno ali opremljeno, oddam. Novi trg 5/II, levo. Ogled od 12—2. 14596-23

Lepo sobo

oddam, na željo z dvema posteljama. Cankarjevo nabrežje 19/I. 14637-23

Veliko prazno sobo

in majhen prostor za kubinjo oddam 1. julija za 250 Din mesečno. Mestni trg 14 I. nad. Ciglič. 14625-23

Sobe išče

Sobo s štedilnikom

ali brez, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Miren stanovalec«. 14609-23a

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor pred nakupom

srebrne osmerokotne doze za puder ki je bila ukradena 22. t. m. Kdor bi prišel na sled, se prosi, da jo proti nagradi odda v ogl. odd. Jutra. 14633-28

Informacije

Preklic

Preklicujem besede, izrečene proti g. Repetu. Kar sem govoril, je neresnično. Svetina Jožef, Slovenski Javornik. 14602-31

Razno

Lahka LETNA OBLAČILA buret, kaša lister i. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14

MOTOCIKLISTI!

NAJVEČJE ZANIMANJE IN ZAKLJUČKI na velesejmu za tehnično in dovršeno motorno kolo svetovne nemške znamke

Zündapp

modeli 200, 350, 500 in 800 ccm je dokaz in jamstvo, da si nabavite lahko takoj z malim denarjem kvalitetno motorno kolo. Oglejte si jih pri generalnem zastopstvu

O. Žužek, Ljubljana,
TAVČARJEVA 11.

KLIŠEJE ENO IN VEČBARVNE Jugografika SV. PETRA NASIP ŠT. 23

Telefon 2951 PREMOG DRVA in KARBO-PAKETI IV. SCHUMI Dolenjska cesta

Kdor pošlje 10 Din v znamkah

dobi poštnine prosto lepo toaletno ogledalo »Patent«, katero je izdelano z vložkom za sliko ali fotografijo. D. STUCIN, tovarna ogledal, Maribor.

Letovišča

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Olimpiada

Ljubljana - Berlin - Hamburg obroke kupi Knezova, Jugolutz, Ljubljana. 14627-38

Zamjena za ljetovalište na Jadranu!

Na plaži blizu Splita nudi se moderno uređena vila sa svim komfortom za vrijeme od mjesec dana (julij ili avgust) u zamjenu za vilu u Sloveniji u planinskom predjelu ili ljetovalištu. Adresa i bliže informacije kod ogl. odd. Jutra. 14146-38

Morsko in klimatično kopališče PODGORA

Hotel in restavrant »Sirena jadranskega morja«, Dalmacija. — Podgora pri Makarski med Splitom in Dubrovnikom je najlepši kraj srednje Dalmacije. Hotel SIRENA je zgrajen na morski skali. Iz sobe v kopalni obleki v morje. »Sirena« razpolaga z nad 45 lepimi modernimi sobami s tekočo vodo. Penzijon od 50 do 70 Din. Naslov: Direkcija »Hotel Sirena«, Podgora, — ali Grajska klet, Maribor. 14586-38

Sijajno rešila sem se neprijetnih dlak!

To je vzklik zadovoljstva vseh žen in deklet, ki so se rešile neprijetne zunanjosti in rasti dlak pod pazduho, na licu, na tilniku in na nogah s pomočjo Dulmin kreme za odstranjevanje dlak. Dulmin je bele barve, mehak, prijeten, neškodljiv in nobenih bolečin ne povzroča pri uporabi.

Dobiva se povsod

Skladišče za Jugoslavijo: Jugofarmacija d. d., Zagreb, Oddelek: Kozmetika.

Mlajši in starejši **MOŠKI** često boluju na **SPOLNI SLABOSTI** (impotenci) izmučenosti, seksualni razdraženosti in nesigurnosti, duševni depresiji in oslabelih živcih. — Poizkusite organski preparat

VIRILINETS

ki deluje ojačeno.

Škatla z 20 tabletami Din 64.—; z 40 tabletami 97.— Din; s 100 tabletami 203.— Din. Dobiva se v lekarnah. Po poštnem povzetju pa diskretno razpošilja lekarna S. Mittelbach, Zagreb, Jelačičev trg 2 a. — Proizvod farmacijske tovarne dr. Richard Weiss, Berlin.

Ogl. reg. pod S. br. 10/12969—35

Reklamne napise na izložbi lahko vsak trgovec sam izdela naglo in poceni

Zahtevajte prospekte! »FIMA«, Zagreb, Trenkova 12 — Telefon 90-94.

Iščemo resnega zastopnika za Ljubljano, reklamne stroke.

Za pomlad!

Ostanki mariborskih tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni. »Paket serija S« vsebina 15—21 m prima oksfordov touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečve (Dirndl), v najlepših barvah, predpasniki itd. — Vsak paket poštnine prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljnine, žensko, moško in namizno perilo, barvasto ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinejšega belega blaga. — Nepriemerno vzamem nazaj in zamenjam. Dalje najcenejše blago za vse moška in ženska oblačila. Vzorci brez plačno.

»KOSMOS«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvorakova cesta št. 1.

Med mestom in deželo posreduje Jutrov mali oglasnik

†

Umrl je naš dragi soprog, oče, brat, tast in ded

August Rajčič

RAVNATELJ MEŠČ. ŠOLE V POK. IN BIVŠI DEŽELNI POSLANEC

dne 18. t. m. v starosti 71 let.

Abbazia (Opatija), Maribor, 18. junija 1936.

Marija, roj. Justić
soproga.

Marija Rapotec,
hčerka.

Dr. Vinko Rapotec, advokat
zet.

Marija, Sonja, Stojan,
vnuki.

Bratje in sestre Rajčič.

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

65

Lahko si mislite razočaranje naših prijateljev, ko jima je ušlo kosilo! Zdaj sta se klatila po strehah, dokler se ni stemnilo. V tem sta opazila spodaj pristrešek. Med tem ko je Menelik kar po žlebu zdrčal dol, se je Miha po dolgem obotavljanju odločil za skok.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi z Ljubljani.